

Preuzeto iz elektronske pravne baze **Paragraf Lex**

Ukoliko ovaj propis niste preuzeli sa Paragrafovog sajta ili niste sigurni da li je u pitanju važeća verzija propisa, poslednju verziju možete naći [OVDE](#).

PRAVILNIK

O POLICIJSKIM OVLAŠĆENJIMA

("Sl. glasnik RS", br. 41/2019 i 93/2022)

I UVODNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se način primene policijskih ovlašćenja, način postupanja policijskih službenika prema dovedenim i zadržanim licima, način postupanja policijskih službenika u primeni kriminalističko-taktičkih i forenzičkih metoda i sredstava, bliži način postupanja pri prijemu nađenih stvari, bliža obeležja sredstava prinude, način upotrebe sredstava prinude, način ocene opravdanosti i pravilnosti upotrebe sredstava prinude i kontrola upotrebe sredstava prinude.

Način i uslovi primene policijskih ovlašćenja prema maloletnim licima uređuju se posebnim pravilnikom.

Član 2

Policijski službenici primenjuju policijska ovlašćenja prilikom obavljanja policijskih poslova kada su za to ispunjeni zakonom propisani uslovi, na način propisan zakonom i ovim pravilnikom.

Član 3

Pre primene policijskog ovlašćenja, policijski službenik će u svakom konkretnom slučaju proceniti da li policijsko ovlašćenje može da primeni na bezbedan način, odnosno bez ugrožavanja svoje i bezbednosti drugih lica.

U toku primene policijskog ovlašćenja policijski službenik koji primenjuje policijsko ovlašćenje, kao i policijski službenik koji je prisutan na mestu primene policijskog ovlašćenja, a neposredno ga ne primenjuje, mora uvek da bude spreman da odbije eventualni napad od sebe ili drugog lica ili da spreči eventualno samopovređivanje ili bekstvo lica prema kome se primenjuje policijsko ovlašćenje.

Ako policijski službenik proceni da policijsko ovlašćenje ne može da primeni na bezbedan način, o tome će odmah obavestiti užu organizacionu jedinicu nadležnu za poslove stalnog dežurstva (u daljem tekstu: dežurnu službu) svoje organizacione jedinice ili neposrednog rukovodioca i tražiti potrebnu pomoć radi izvršenja službenog zadatka.

Rukovodilac smene dežurne službe ili neposredni rukovodilac iz stava 3. ovog člana, odmah će preduzeti potrebne mere i radnje kojima će se obezbediti bezbedno izvršenje službenog zadatka.

Član 4

O primenjenom policijskom ovlašćenju, policijski službenik sačinjava izveštaj o primenjenom policijskom ovlašćenju koji sadrži podatke propisane u članu 110. ovog pravilnika.

O primenjenom policijskog ovlašćenju, pored izveštaja iz stava 1. ovog člana, policijski službenik može kada je to potrebno, samoinicijativno ili po nalogu neposrednog rukovodioca da sačini službenu belešku ili druga pismena, ako je to u konkretnom slučaju potrebno.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana se ne podnosi kada je za primenjeno policijsko ovlašćenje zakonom ili ovim pravilnikom propisano podnošenje posebnog izveštaja, drugog pismena ili se primena policijskog ovlašćenja automatski evidentira u informacionom sistemu Ministarstva unutrašnjih poslova (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Neposredni rukovodilac policijskog službenika koji je primenio policijsko ovlašćenje, dužan je da oceni da li je policijsko ovlašćenje primenjeno opravdano i pravilno, pod uslovima i na način propisan zakonom i ovim pravilnikom.

Postupanje prema licima koja uživaju diplomatsko konzularni imunitet

Član 5

Prema licu koje uživa diplomatsko konzularni imunitet (u daljem tekstu: imunitet) policijski službenik može da primeni policijska ovlašćenja koja su neophodna za proveru ili utvrđivanje tog statusa.

Ako se u toku primene policijskih ovlašćenja lice pozove na imunitet, policijski službenik će, u cilju potvrđivanja te činjenice, od lica odmah zatražiti na uvid javnu ispravu kojom se dokazuje imunitet, i u što kraćem vremenu uzeti osnovne podatke o licu, o broju i roku važenja isprave, kao i o nazivu organa koji je izdao ispravu.

Prema licu koje u svojstvu narodnog poslanika uživa imunitet, policijski službenik postupa na način propisan u st. 1. i 2. ovog člana.

Ako se lice iz stava 3. ovog člana koje uživa imunitet zatekne u izvršenju krivičnog dela za koje je propisana kazna zatvora u trajanju dužem od pet godina, prema njemu se mogu primeniti i druga policijska ovlašćenja propisana zakonom.

O postupanju i primeni policijskih ovlašćenja prema licu koje uživa imunitet iz st 1. i 3. ovog člana, policijski službenik bez odlaganja obaveštava neposrednog rukovodioca i o tome sačinjava službenu belešku.

II NAČIN PRIMENE POLICIJSKIH OVLAŠĆENJA

Upozorenje i naređenje

Član 6

Upozorenja se mogu davati i naređenja izdavati usmeno, pisano, pomoću tehničkih sredstava za pojačavanje zvuka, pisanim naređenjima na odgovarajućem displeju, svetlosnim ili zvučnim signalima, rukom ili položajem tela policijskog službenika, kada je takav način propisan zakonom ili propisom donetim na osnovu zakona.

Upozorenja i naređenja moraju da budu jasna i nedvosmisleno izražena.

Član 7

Pisano upozorenje ili naređenje, rukovodilac nadležne organizacione jedinice policije, može uputiti odgovornom licu u državnom organu, drugim organima, privrednim društvima i drugim organizacijama i udruženjima, kao i fizičkim licima.

Upozorenja i naređenja, rukovodilac iz stava 1. ovog člana, po odobrenju direktora policije, može da saopštava i preko sredstava javnog informisanja.

Provera identiteta lica

Član 8

Policijski službenik vrši proveru identiteta lica uvidom u ličnu kartu, vozačku dozvolu, putnu ili drugu javnu ispravu sa fotografijom, izdatu od strane nadležnog organa ili očitavanjem elektronskih dokumenata za to namenjenim tehničkim sredstvima.

Izuzetno, provera identiteta lica koje nema kod sebe javnu ispravu iz stava 1. ovog člana može da se izvrši i na osnovu izjave lica čiji je identitet proveren, na adresi stanovanja, mestu rada ili nekom drugom mestu u neposrednoj blizini gde se nalaze javne isprave lica koje se proverava.

Član 9

Provera identiteta lica bez znanja lica čiji se identitet proverava vrši se prikupljanjem obaveštenja od drugih lica, primenom drugih policijskih ovlašćenja ili preduzimanjem policijskih mera i radnji utvrđenih zakonom, i to ako postoje osnovi sumnje da je to lice učinilac krivičnog dela koje se goni po službenoj dužnosti.

Član 10

Policijski službenik izvršiće proveru identiteta lica na opravdan zahtev službenih lica organa državne uprave, pravnih ili fizičkih lica.

Policijski službenik je dužan da upozna lice iz stava 1. ovog člana sa razlozima proveravanja njegovog identiteta.

Opravdanim zahtevom iz stava 1. ovog člana, smatra se zahtev iz kojeg je vidljivo da su službenim licima organa državne uprave, takvi podaci neophodni za zakonito postupanje ili da je pravnim ili fizičkim licima povređeno neko pravo.

Podatke o proverenom identitetu lica, policijski službenik, službenim licima organa državne uprave, usmeno saopštava na mestu izvršene provere.

O dostavljanju podataka pravnim ili fizičkim licima odlučuje rukovodilac organizacione jedinice policijskog službenika koji je izvršio proveru identiteta lica, u skladu sa odredbama zakona o evidencijama i obradi podataka u oblasti unutrašnjih poslova.

Član 11

Policijski službenik će u toku provere identiteta lica izvršiti proveru da li je od strane nadležnih organa naloženo preduzimanje drugih policijskih ovlašćenja, mera ili radnji prema licu.

Provera iz stava 1. ovog člana, vrši se pretragom kroz evidencije koje o licima u skladu sa zakonom vodi Ministarstvo.

Utvrđivanje identiteta lica

Član 12

Utvrđivanjem identiteta lica utvrđuju se pravna, stvarna i fizička svojstva po kojima se to lice razlikuje od drugih lica.

Utvrđivanje identiteta lica vrši se metodama i sredstvima kriminalističke taktike i forenzike, primenom medicinskih i drugih odgovarajućih veštačenja i to:

- 1) proverom podataka o statusu lica uvidom u javne isprave, matične knjige rođenih, venčanih i umrlih i u druge službene evidencije;
- 2) uzimanjem otisaka papilarnih linija i upoređivanjem sa postojećim otiscima;
- 3) fotografisanjem i upoređivanjem fotografije sa ranijim fotografijama;
- 4) izjavom lica koja mogu izvršiti prepoznavanje - neposredno ili pokazivanjem fotografija ili video snimka lica, odeće, obuće i drugih predmeta koji mogu poslužiti za utvrđivanje identiteta;
- 5) pomoću ličnog opisa;
- 6) pomoću DNK analize;
- 7) objavljivanjem fotografije, fotorobota, crteža, snimka ili opisa lica putem sredstava javnog informisanja;
- 8) drugim raspoloživim metodima, kao što su grafološko veštačenje, analiza glasa, zubna formula i druge.

Na način utvrđivanja identiteta lica iz stava 1. ovog člana, vrši se utvrđivanje identiteta nepoznatog leša.

O utvrđivanju identiteta lica policijski službenik sačinjava izveštaj, odnosno zapisnik.

Identifikacija predmeta

Član 13

Identifikacija predmeta, u smislu ovog pravilnika, je utvrđivanje obeležja i svojstva predmeta po kojima se taj predmet razlikuje od drugih istovrsnih predmeta (oblik, veličina, boja, težina, kvalitet, fabričke oznake i dr.).

Identifikacija predmeta vrši se metodama i sredstvima kriminalističke taktike i forenzike, od strane policijskih službenika koji su za to obučeni, primenom odgovarajućih metoda i to:

- 1) proverom podataka o predmetu uvidom u isprave i tehničku i drugu dokumentaciju o predmetu;
- 2) fotografisanjem i upoređivanjem fotografije sa ranijim fotografijama;
- 3) izjavom lica koja mogu izvršiti prepoznavanje;
- 4) tehničkim metodama izazivanja uništenih ili oštećenih identifikacionih oznaka i drugim raspoloživim metodima.

Od lica koje učestvuje u postupku identifikacije predmeta policijski službenik zahtevaće da opiše predmet i navede obeležja i svojstva prema kojima se taj predmet razlikuje od drugih predmeta. Po datom opisu predmeta policijski službenik predočiće licu predmet koji se identifikuje, po mogućstvu zajedno sa drugim predmetima iste vrste.

O izvršenoj identifikaciji predmeta policijski službenik sačinjava izveštaj ili zapisnik.

Pozivanje

Član 14

Pozivanje se, po pravilu, vrši dostavljanjem pisanog poziva licu koje se poziva na način propisan zakonom i ovim pravilnikom.

Punoletno lice kome je oduzeta poslovna sposobnost poziva se preko staratelja.

Ako bi pozivanje lica iz stava 2. ovog člana bilo u suprotnosti sa njegovim pravima i interesima, pozivanje će se izvršiti preko nadležnog centra za socijalni rad.

Član 15

Pisani poziv sadrži: naziv organizacione jedinice Ministarstva, mesto i adresa; broj i datum poziva; ime i prezime, datum rođenja, ime roditelja i adresa lica koje se poziva; datum, vreme i mesto na koje se lice poziva; razlog pozivanja lica; kada je to zakonom propisano, upozorenje da lice može biti dovedeno ako se ne odazove pozivu, a ako se radi o osumnjičenom, da ima pravo na branioca; službeni pečat i potpis i dostavnicu.

Pri određivanju datuma, časa i mesta na koje se lice poziva, policijski službenik vodi računa da pozvano lice zbog odazivanja pozivu nema nepotrebnih teškoća.

Član 16

Pisani poziv upućuje se poštom ili ga dostavlja policijski službenik.

Ako poziv upućen preko pošte nije dostavljen licu, dostavljanje će izvršiti policijski službenik.

Policijski službenik će pre dostavljanja poziva proveriti identitet lica koje se poziva.

Policijski službenik koji dostavlja pisani poziv uručuje ga licu na adresi stanovanja ili na drugom mestu na kome lice zatekne.

Policijski službenik će prilikom dostavljanja poziva na adresi stanovanja licu uručiti poziv na ulazu stana i od lica zatražiti da potpiše dostavnicu.

Izuzetno, ako je od strane lica kome poziv treba uručiti pozvan da uđe u stan, policijski službenik može da uruči poziv i u stanu.

Ako primalac ne zna da piše ili nije u stanju da potpiše dostavnicu, policijski službenik će o tome na dostavnici sačiniti belešku i naznačiti dan i čas kad je izvršeno uručenje poziva.

Član 17

Ako lice odbije da primi poziv, policijski službenik će poziv pribiti na vrata stana ili prostorije ili ga ostaviti u stanu, čime se smatra da je poziv dostavljen.

Kad je dostavljanje izvršeno na način iz stava 1. ovog člana, policijski službenik će o tome sačiniti službenu belešku i naznačiti dan, čas i način izvršenog dostavljanja poziva.

Član 18

U posebnim slučajevima pozivanja lica, na zahtev ili uz saglasnost lica, policijski službenik može lice službenim vozilom policije prevesti do službenih prostorija.

O upućenom pozivu iz stava 1. ovog člana policijski službenik sačinjava službenu belešku, a licu koje se odazvalo pozivu, na njegov zahtev, izdaje o tome pisanu potvrdu.

U posebnim slučajevima, pozivanje lica može se, po odobrenju direktora policije, vršiti i putem sredstava javnog informisanja.

Dovođenje

Prava dovedenog lica

Član 19

Lice koje se dovodi upoznaje se, odnosno obaveštava na jeziku koji razume o svojim pravima usmeno i uručivanjem pisanog obaveštenja, i to da ima pravo:

- 1) da bude obavešteno o razlozima dovođenja;
- 2) da bude poučeno da nije dužno ništa da izjavi, a da sve što izjavi može biti u zakonom propisanom postupku upotrebljeno protiv njega kao dokaz;
- 3) na branioca;
- 4) da se o vremenu i mestu dovođenja obavesti lice po njegovom izboru, diplomatsko konzularni predstavnik države čiji je državljanin ili predstavnik odgovarajuće međunarodne organizacije ako je lice izbeglica ili lice bez državljanstva;
- 5) da se bez odlaganja o dovođenju obavesti lice ili organ starateljstva ako je potrebno obezbediti zaštitu ili staranje o detetu ili drugim licima o kojima se stara lice koje se dovodi;

6) da ga pregleda lekar;

7) da pokrene postupak pred nadležnim policijskim ili pravosudnim organima radi ispitivanja zakonitosti dovođenja ili nadoknade štete.

Policijski službenik će dovedenom licu uručiti pisano obaveštenje o pravima iz stava 1. ovog člana i pozvati ga da potpiše primerak pisanog obaveštenja.

Ako dovedeno lice odbije da primi pisano obaveštenje ili odbije da ga potpiše ili je nepismeno, policijski službenik će navedeno konstatovati na pisanom obaveštenju.

Dovođenje na osnovu pisanog naloga

Član 20

Nalog za dovođenje lica izvršavaju, po pravilu, dva policijska službenika.

Pre izvršenja naloga za dovođenje lica, policijski službenik će proveriti da li u evidencijama postoje podaci koji bi mogli da ukažu na mogućnost bekstva, pružanja otpora ili napada na policijske službenike od strane lica koje treba dovesti, odnosno da li je lice sklono samopovređivanju.

Ako postoje okolnosti iz stava 2. ovog člana, dovođenje se može izvršiti samo na osnovu prethodno sačinjenog plana, koji sačinjava rukovodilac organizacione jedinice.

Kada je to potrebno, za dovođenje lica mogu se angažovati specijalna jedinica policije ili posebne jedinice policije na način propisan zakonom.

Ako je lice koje se dovodi jedini staralac nad maloletnim licem ili licem koje nije poslovno sposobno da se stara samo o sebi, obavezno se pre dovođenja obaveštava organ starateljstva.

Član 21

Pre dovođenja, policijski službenik će proveriti identitet lica koje treba dovesti, a zatim će mu saopštiti razlog dovođenja, upoznati ga sa njegovim pravima, uručiti nalog (naredbu) za dovođenje i pozvati ga da pođe sa njim.

Prilikom uručjenja naloga za dovođenje, policijski službenik će upozoriti lice da će prema njemu upotrebiti sredstva prinude ako bude pružilo otpor ili pokušalo bekstvo ili napad na policijskog službenika ili drugo lice.

Ako lice i pored upozorenja odbije da pođe ili pruži otpor, policijski službenik će ga dovesti prinudno.

Ako postoji sumnja da će lice koje treba dovesti pružiti otpor, pokušati bekstvo ili napad na policijskog službenika, pisani nalog za dovođenje uručiće se licu posle dovođenja.

Član 22

Policijski službenik će izvršiti pregled lica koje treba dovesti radi pronalaženja i oduzimanja predmeta pogodnih za napad ili samopovređivanje.

Ako lice ima vidljive povrede ili se žali na bolove, policijski službenik će mu omogućiti ukazivanje stručne medicinske pomoći.

Privremeno oduzeti predmeti predaju se organu kome se lice dovodi, odnosno vraćaju licu kada prestanu razlozi zbog kojih su privremeno oduzeti, osim ako ne predstavljaju predmete prekršaja ili krivičnog dela ili predmete čije je oduzimanje neophodno za zaštitu opšte bezbednosti.

Član 23

Dovođenje se, po pravilu, vrši službenim vozilom, odnosno plovilom policije.

Ako se dovođenje lica vrši službenim vozilom policije koje nema poseban prostor za smeštaj dovedenih lica, lice se smešta na sedišta iza mesta suvozača, a na sedištu iza vozača policijski službenik koji vrši dovođenje.

Ako se dovođenje lica vrši službenim plovilom policije, policijski službenik će, prema licu koje se dovodi, pre ukrcavanja, preduzeti dodatne mere bezbednosti:

1) stavljanje prsluka za spasavanje stalne zapremine;

2) smeštanje lica na bezbedno mesto (kabina i dr.) službenog plovila, uz stalni nadzor policijskog službenika i dr.

Ako se lice dovodi sredstvima javnog drumskog saobraćaja, vazduhoplovom ili plovilom, po pravilu se uvodi pre ostalih putnika i kada je to moguće smešta na poslednje sedišta ili odvojeno od ostalih putnika. Lice koje se dovodi izvodi se po izlasku svih putnika, osim ako drugim propisom nije drugačije propisano.

Član 24

Policijski službenik se mora pridržavati naloga za dovođenje kojim je određeno vreme kada se organu, odnosno službenom licu mora dovesti lice.

Ako dovođenje lica traje duže od vremena propisanog zakonom, policijski službenik će o razlozima na pogodan način izvestiti neposrednog rukovodioca, koji će o tome usmeno, a nakon toga i pisanim putem obavestiti organ koji je izdao nalog za dovođenje.

Član 25

O dovođenju lica u službene prostorije Ministarstva, odmah se obaveštavaju policijski službenici dežurne službe ili rukovodilac organizacione jedinice u čije službene prostorije je lice dovedeno.

Za vreme dok se nalazi u službenim prostorijama, dovedeno lice mora biti pod stalnim nadzorom policijskih službenika.

Član 26

Policijski službenik neće preduzeti dovođenje prema licu koje obavlja takve poslove koji se ne smeju prekidati sve dok mu se ne obezbedi odgovarajuća zamena.

Član 27

Policijski službenik koji vrši dovođenje lica zatražiće od službenog lica organa kome je dovedeno lice predao da mu zabeleškom ili pečatom na pisanom nalogu potvrdi da je lice dovedeno i predato.

Ako službeno lice organa kome je dovedeno lice odbije da primi lice, policijski službenik će o tome obavestiti organ koji je izdao nalog za dovođenje i postupiti na način koji taj organ odredi.

Dovođenje bez pisanog naloga

Član 28

Na postupak dovođenja lica bez pisanog naloga primenjuju se odredbe ovog pravilnika koje se odnose na dovođenje na osnovu pisanog naloga.

Zadržavanje lica i privremeno ograničenje slobode kretanja

Zadržavanje lica

Prava zadržanog lica

Član 29

Lice koje se zadržava obaveštava se usmeno i uručivanjem pisanog obaveštenja na maternjem ili jeziku koji razume o njegovim pravima, i to:

- 1) da bude obavešteno o razlozima zadržavanja;
- 2) da bude poučeno da nije dužno ništa da izjavi, a da sve što izjavi može biti u zakonom propisanom postupku upotrebljeno protiv njega kao dokaz;
- 3) na branioca po svom izboru, da neometano obavi razgovor sa braniocem, da branilac prisustvuje njegovom saslušanju;
- 4) da bude obavešteno da će se branilac odrediti po službenoj dužnosti, ako ga samo ne izabere, kada je to zakonom obavezno;
- 5) da se o vremenu i mestu zadržavanja obavesti lice po njegovom izboru, diplomatsko konzularni predstavnik države čiji je državljanin ili predstavnik odgovarajuće međunarodne organizacije ako je lice izbeglica ili lice bez državljanstva;
- 6) da se bez odlaganja o zadržavanju obavesti lice ili organ starateljstva ako je potrebno obezbediti zaštitu ili staranje o detetu ili drugim licima o kojima se stara zadržano lice;
- 7) da neometano kontaktira sa diplomatsko konzularnim predstavnikom svoje države, odnosno predstavnikom odgovarajuće međunarodne organizacije;
- 8) da ga pregleda lekar;
- 9) na ishranu i neprekidni osmočasovni odmor;
- 10) da pokrene postupak pred nadležnim policijskim ili pravosudnim organima radi ispitivanja zakonitosti zadržavanja ili nadoknade štete.

Policijski službenik će zadržanom licu uručiti pisano obaveštenje iz stava 1. ovog člana.

Posle uručivanja obaveštenja iz stava 2. ovog člana, policijski službenik će zadržano lice pozvati da potpiše primerak obaveštenja. Ako zadržano lice odbije da primi obaveštenje ili odbije da ga potpiše ili je nepismeno, policijski službenik će navedeno konstatovati na obaveštenju.

Član 30

Zadržavanje se određuje rešenjem o zadržavanju.

Rešenje o zadržavanju u krivičnom postupku donosi se na način propisan zakonom kojim se uređuje krivični postupak.

Rešenje o zadržavanju u prekršajnom postupku donosi rukovodilac organizacione jedinice koja je odredila zadržavanje ili policijski službenik koga on ovlasti.

Rukovodilac organizacione jedinice ili ovlašćeni policijski službenik iz stava 3. ovog člana, odgovorni su za zakonitu primenu navedenog policijskog ovlašćenja.

Policijski službenik koji sprovodi meru zadržavanja lica odgovoran je za ostvarivanje prava zadržanog lica (bezbednost, zdravlje i dr.) od njegovog smeštaja u prostoriju za zadržavanje do prekida ili ukidanja zadržavanja.

Policijski službenici u prostoriju za zadržavanje ne mogu unositi službeno oružje.

Član 31

Lice kome je određeno zadržavanje može se zadržavati u službenim prostorijama Ministarstva koje su namenjene za zadržavanje lica, kao i u odgovarajućim za to namenjenim prostorijama pravosudnih organa Republike Srbije.

Ako se lice zadržava u prostorijama pravosudnih organa, takvo lice se fizički odvaja od drugih pritvorenih lica ili lica koja su na izdržavanju kazne i nalazi se pod nadzorom policijskog službenika.

Izuzetno, lice se može zadržati i u drugim radnim službenim prostorijama Ministarstva ili u prostoru službenog vozila namenjenom za prevoz lica, za vreme koje je potrebno radi vršenja neodložnih policijskih poslova ili primene policijskih ovlašćenja, uz stalan nadzor od strane policijskog službenika.

U istoj prostoriji za zadržavanje mogu se zadržavati samo lica istog pola, a pol se utvrđuje uvidom u ličnu kartu, putnu ispravu (pasoš) ili evidenciju.

Član 32

Vreme zadržavanja lica se računa od momenta započinjanja primene policijskog ovlašćenja dovođenja kada su se stekli uslovi za zadržavanje u prekršajnom postupku, odnosno od momenta hapšenja ili odazivanja na poziv kada su se stekli uslovi za zadržavanje u krivičnom postupku.

Član 33

Policijski službenik koji vrši zadržavanje lica, pre smeštaja lica u prostoriju za zadržavanje:

- 1) uručuje licu koje se zadržava rešenje o zadržavanju;
- 2) vrši pregled lica i privremeno oduzima predmete koji su pogodni za povređivanje, napad, samopovređivanje ili bekstvo lica, a po potrebi i druge predmete (novac i sl.);
- 3) kad je to potrebno i kad su se stekli uslovi propisani zakonom, vrši pretresanje lica;
- 4) vizuelnim pregledom utvrđuje postojanje vidljivih povreda i eventualnih oštećenja odeće i obuće lica;
- 5) obavlja razgovor sa licem i pita da li lice ima bolove ili druge zdravstvene probleme, da li prima medicinsku terapiju i da li ima potrebu za određenom vrstom lekova ili medicinske pomoći;
- 6) kada lice ima vidljivih povreda ili drugih zdravstvenih problema, obavezno organizuje pružanje lekarske pomoći;
- 7) uručuje obaveštenje o njegovim pravima.

O privremeno oduzetim i vraćenim predmetima od lica koje se zadržava, sačinjava se potvrda o privremeno oduzetim i vraćenim predmetima i izdaje se licu, koju potpisuje prilikom oduzimanja, odnosno vraćanja predmeta. Ako lice odbije da potpiše potvrdu, policijski službenik će o tome sačiniti belešku na potvrdi.

Predmeti koji se po odredbama zakona moraju privremeno oduzeti u prekršajnom ili krivičnom postupku, ne vraćaju se zadržanom licu. Za ove predmete policijski službenik sačinjava potvrdu o privremeno oduzetim predmetima i dalje sa njima postupa u skladu sa zakonom.

Primerak potvrde iz st. 2. ili 3. ovog člana, predaje se zadržanom licu.

Ako je lice dovedeno u prostoriju za zadržavanje u mokroj ili na drugi način za njegovo zdravlje neodgovarajućoj odeći i obući, potrebno je da mu se za vreme zadržavanja obezbedi odgovarajuća odeća i obuća, preko članova njegove porodice ili na drugi način.

Podatke o vidljivim telesnim povredama, kao i povredama ili promenama zdravstvenog stanja koje su nastale u toku zadržavanja, pruženoj lekarskoj pomoći, oštećenjima odeće i obuće, policijski službenik unosi u zapisnik o zadržavanju lica.

Član 34

Zadržanom licu koje želi da izjavi žalbu protiv rešenja o zadržavanju, policijski službenik omogućiće sačinjavanje žalbe uz stalan nadzor radi sprečavanja napada ili samopovređivanja lica.

Žalbu protiv rešenja o zadržavanju u zatvorenoj koverti policijski službenik bez odlaganja dostavlja nadležnom prekršajnom sudu ili sudiji za prethodni postupak.

Ako je žalba dostavljena policiji od strane branioca zadržanog lica, policijski službenik postupiće na način propisan u stavu 2. ovog člana.

Član 35

Nadzor nad zadržanim licima u prostorijama za zadržavanje lica, po pravilu, vrše policijski službenici koji su za to posebno osposobljeni.

Nadzor nad zadržanim licima u prostorijama za zadržavanje, policijski službenik vrši povremenim obilaskom i razgovorom sa zadržanim licem.

Za nadzor nad zadržanim licima mogu se koristiti sistemi za video-akustično snimanje namenjeni za nadzor prostora, osim prostorija za higijenske potrebe zadržanog lica.

Upotreba sistema za video-akustično snimanje iz stava 3. ovog člana mora biti vidno označena.

U prostoriji za zadržavanje koja se vizuelno ne nadzire od strane policijskog službenika, mora se obezbediti tehničko sredstvo za pozivanje policijskog službenika od strane zadržanog lica.

Član 36

Bolesno ili povređeno lice kome je očigledno potrebna lekarska pomoć ili lice koje pokazuje znakove težeg trovanja alkoholom ili drugim sredstvom, ne može se zadržati u prostoriji za zadržavanje. Ovim licima, policijski službenik koji vrši zadržavanje mora odmah organizovati pružanje potrebne lekarske pomoći i smeštaj u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu.

Za vreme prevoza i za vreme dok se zadržano lice nalazi u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi, policijski službenici preduzimaju mere i radnje radi sprečavanja samopovređivanja lica, napada lica na policijske službenike ili druga lica, kao i bekstva lica.

Policijski službenici, samo po zahtevu medicinskog osoblja, iz razloga bezbednosti medicinskog osoblja, mogu prisustvovati zdravstvenom pregledu lica i to policijski službenik istog pola kao i lice koje se pregleda.

U slučaju da zadržanom licu po mišljenju lekara nije potrebno smeštanje u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu, zadržavanje lica se nastavlja u prostoriji za zadržavanje uz obavezan nadzor od strane policijskog službenika.

Policijski službenici omogućiće korišćenje propisane medicinske terapije zadržanom licu.

Član 37

Zadržanom licu omogućiće se ishrana, i to tri obroka dnevno (doručak, ručak, večera) u odgovarajućim vremenskim intervalima, što uključuje i pravo na posebnu ishranu iz zdravstvenih razloga ili verskih ubeđenja.

Zadržanom licu će se obezbediti jedan obrok u roku od šest sati od momenta zadržavanja, a u slučaju da zadržavanje traje duže od 12 sati, licu će se obezbediti tri obroka.

Ishrana se obezbeđuje u skladu sa propisima Ministarstva o uslugama ishrane i smeštaja.

Član 38

O zadržavanju lica policijski službenik sačinjava zapisnik o zadržavanju lica, koji sadrži podatke propisane u članu 111. ovog pravilnika.

Zapisnik o zadržavanju lica potpisuje policijski službenik koji je lice zadržao i zadržano lice.

Primerak zapisnika se uručuje zadržanom licu.

Ako zadržano lice odbije da primi primerak zapisnika ili odbije da ga potpiše, policijski službenik će o tome sačiniti zabelešku na zapisniku.

Član 39

Zadržano lice ima pravo na neprekidni osmočasovni odmor u toku 24 časa.

Svako izvođenje zadržanog lica iz prostorije za zadržavanje evidentira se u zapisniku o zadržavanju lica.

Privremeno ograničenje slobode kretanja

Član 40

Privremeno ograničenje slobode kretanja i traganje za licima i predmetima, sprovodi se primenom policijskih kriminalističko-taktičkih radnji, kao i merama čiji je bliži način postupanja propisan zakonom i drugim propisom.

Kriminalističko-taktičke radnje zaseda, racija i blokada saobraćajnih i drugih površina, sprovode se po planu rukovodioca nadležne organizacione jedinice.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, iz razloga hitnosti, angažovanje policijskih službenika na sprovođenju kriminalističko-taktičkih radnji može se realizovati i bez sačinjavanja plana. Neposredno nadređeni policijski službenik ili lice koje on ovlasti, usmeno će policijske službenike upoznati sa sadržajem zadatka i rukovoditi njegovim izvršenjem, o čemu će sačiniti izveštaj.

Ako je neophodno da ograničenje slobode kretanja traje duže od osam časova, policijski službenik će prethodno pribaviti odobrenje nadležnog suda.

Prikupljanje obaveštenja

Član 41

Policijski službenik u obavljanju policijskih poslova prikuplja obaveštenja po sopstvenoj inicijativi ili po zahtevu nadležnih organa.

Policijski službenik prikupljanje obaveštenja sprovodi obavljanjem razgovora sa licem na njegovoj adresi stanovanja, na radnom mestu, na drugom pogodnom mestu ili u službenim prostorijama. O primljenom obaveštenju policijski službenik sačinjava službenu belešku, a primerak službene beleške o datom obaveštenju izdaće se licu, ako to zahteva.

Kada je od strane nadležnog organa u krivičnom postupku naloženo prikupljanje obaveštenja i u drugim slučajevima propisanim zakonom kojim se uređuje krivični postupak, o prikupljenom obaveštenju sačinjava se službena beleška o obaveštenju primljenom od građana.

Privremeno oduzimanje predmeta

Član 42

Policijski službenik može od lica privremeno oduzeti, čuvati i vratiti predmete pod uslovima i na način propisan zakonom.

O privremeno oduzetim predmetima policijski službenik sačinjava potvrdu o privremeno oduzetim predmetima. Primerak potvrde se uručuje licu od koga su predmeti privremeno oduzeti.

Kada se privremeno oduzeti predmeti, u skladu sa zakonom, predaju drugom organu ili se vraćaju licu od koga su privremeno oduzeti, na potvrdu o privremeno oduzetim predmetima iz stava 2. ovog člana se o tome sačinjava beleška, koju potpisuju policijski službenik i lice koje preuzima privremeno oduzete predmete.

Član 43

Privremeno oduzete predmete opasne za bezbednost (oružje, eksplozivne i druge opasne materije, naftne derivate i dr.) policijski službenici predaju stručno osposobljenom licu za rukovanje tim predmetima u skladu sa propisima kojima je uređeno njihovo bezbedno čuvanje.

Ako privremeno oduzete predmete iz stava 1. ovog člana, nije moguće predati stručno osposobljenom licu na čuvanje, rukovodilac organizacione jedinice koja je privremeno oduzela predmete, preduzeće mere na njihovom uništenju.

O uništenju privremeno oduzetih predmeta iz stava 1. ovog člana, kada su za to ispunjeni uslovi propisani zakonom, sačinjava se elaborat i zapisnik o uništenju.

Član 44

Privremeno oduzeti predmeti čuvaju se u za to namenjenim prostorijama.

Privremeno oduzeti predmeti koji su policiji od strane drugih organa povereni na čuvanje ili čije čuvanje u prostorijama policije nije moguće ili je povezano sa značajnim teškoćama, smeštaju se i obezbeđuju na način propisan zakonom.

Pregled objekata, sredstava, prostora i dokumentacije

Član 45

Policijski službenik vrši pregled objekata, sredstava, prostora kao i dokumentacije koja se u njima nalaze, upotrebom posebnih uređaja i sredstava ili službenog psa.

Pre početka pregleda, policijski službenik će rukovodiocu ili odgovornom licu držaoca objekta ili prostora (u daljem tekstu: odgovorno lice) saopštiti razloge pregleda, a zatim će u prisustvu ovih lica ili lica koje oni ovlaste, pristupiti pregledu objekta, prostora, sredstava ili dokumentacije.

Izuzetno, u slučaju opasnosti za bezbednost ljudi i imovine, pregled iz stava 1. ovog člana, izvršiće se bez obaveštavanja i bez prisustva odgovornog lica.

O obavljenom pregledu objekta, sredstva, prostora i dokumentacije sačinjava se zapisnik, a primerak zapisnika se uručuje odgovornom licu.

Kontradiverzioni pregled

Član 46

Kontradiverzioni pregled (u daljem tekstu: KD pregled) vrše posebno obučeni policijski službenici sa naročitom oprežnošću kako se ne bi ugrozila bezbednost ljudi i imovine, kao i bezbednost samih policijskih službenika koji postupaju, uz upotrebu zaštitne opreme, posebnih tehničkih uređaja i sredstava ili službenog psa.

KD pregled u skladu sa zakonom može biti: redovan, vanredan i preventivan, kao i hemijski, biološki, radiološki i nuklearni KD pregled.

Ako organizaciona jedinica nema u svom sastavu posebno obučenog policijskog službenika koji vrši KD preglede, rukovodilac organizacione jedinice će bez odlaganja zatražiti pomoć drugih organizacionih jedinica.

Angažovanje posebno obučenih policijskih službenika specijalne jedinice policije i posebnih jedinica policije radi vršenja KD pregleda, vrši se u skladu sa zakonom.

U slučaju sprečenosti posebno obučenih policijskih službenika, KD pregled mogu izvršiti zaposleni u drugom državnom organu ili pravnom licu.

Redovan kontradiverzioni pregled

Član 47

Redovan KD pregled vrši se prilikom obavljanja policijskih poslova obezbeđenja određenih javnih skupova, ličnosti, objekata i prostora ili bezbednosne zaštite određenih ličnosti i objekata, kao stalni zadatak ili po posebno sačinjenom planu, kao i prilikom vršenja uviđaja ili pretresanja stana i drugih prostorija kada se u njima pronađe eksplozivno sredstvo ili naprava.

Redovan KD pregled obuhvata radnju pregleda objekata, sredstava, prostora i dokumentacije (u daljem tekstu: mesto KD pregleda), neposredno ili upotrebom tehničkih sredstava (detektora, rentgen uređaja, metaldetektorskih vrata, ogledala za pregled saobraćajnih sredstava i dr.) ili službenog psa, radi otkrivanja eksplozivnih sredstava (neeksplozivnih ubojnih sredstava - NUS, minsko-eksplozivnih sredstava - MES) ili naprava (improvizovanih eksplozivnih naprava), kao i obeležavanje prostora oko eksplozivnih sredstava i naprava, njihovo fotografisanje ili video snimanje i identifikaciju.

Po pravilu, osim ako to bezbednosni razlozi ne zahtevaju ili se ne radi o stalnom zadatku, redovni KD pregled mesta KD pregleda vrši se u prisustvu odgovornog ili drugog fizičkog lica koje ima pristup svim prostorima (otključanim i zaključanim).

U cilju zaštite bezbednosti ljudi i imovine, posebno obučeni policijski službenik će sa mesta KD pregleda udaljiti sva prisutna lica na bezbednu udaljenost, minimum 100 metara od obeleženog mesta KD pregleda, do uklanjanja ili deaktiviranja eksplozivnog sredstva ili naprave, odnosno do prestanka opasnosti.

Redovan KD pregled vrši posebno obučeni policijski službenik sa završenim osnovnim kursom kriminalističke tehnike ili forenzike, kao i policijski službenik sa završenim kursom za KD zaštitu.

Izuzetno od stava 5. ovog člana, kada je to predviđeno posebnim planom ili kada se radi o stalnom zadatku, redovni KD pregled vrši isključivo posebno obučeni policijski službenik sa završenim kursom za KD zaštitu.

O izvršenom redovnom KD pregledu sačinjava se izveštaj uz koji se, ako je ima, prilaže prateća dokumentacija (skice, fotodokumentacija, prostorni i unutrašnji planovi objekta i sl.).

Vanredan kontradiverzioni pregled

Član 48

Vanredan KD pregled vrši se po dojavu o prisutnosti eksplozivnog sredstva ili naprave ili kada se prilikom vršenja redovnog ili preventivnog KD pregleda ili prilikom obavljanja policijskih poslova otkrije eksplozivno sredstvo ili naprava.

Vanredan KD pregled vrši se i na mestima na kojima će privremeno boraviti lica koje se bezbednosno štiti.

Vanredan KD pregled iz stava 2. ovog člana vrše posebno obučeni policijski službenici Jedinice za obezbeđenje određenih ličnosti i objekata u saradnji sa posebno obučenim policijskim službenicima drugih organizacionih jedinica policije, upotrebom tehničkih sredstava i službenog psa.

Vanredni KD pregled sastoji se iz postupka delaboracije (onesposobljavanje ili deaktiviranje) eksplozivnih sredstava (NUS i MES) na mestu pronalaska, kao i postupka transporta i skladištenja takvih sredstava.

Vanredni KD pregled iz stava 4. ovog člana vrši posebno obučeni policijski službenik upotrebom tehničkih sredstava sa završenim kursom za KD zaštitu i kursom za postupanje sa formacijskim i improvizovanim ubojnim sredstvima.

Pored postupka iz stava 4. ovog člana, vanredni KD pregled obuhvata i postupak neposrednog ili naknadnog deaktiviranja, onesposobljavanja ili uništavanja naprava, kao i neposrednog ili naknadnog uništavanja eksplozivnih sredstava (NUS i MES) koje se sprovodi na takav način da izazove najmanje štetnog dejstva po ljude i imovinu (usmerena ili ograničena eksplozija).

Vanredni KD pregled iz stava 6. ovog člana vrši posebno obučeni policijski službenik upotrebom tehničkih sredstava sa završenim kursom za KD zaštitu, kursom za postupanje sa formacijskim i improvizovanim ubojnim sredstvima i drugim kursevima i obukama u ovoj oblasti.

Pre vršenja vanrednog KD pregleda, policijski službenici iz st. 5. i 7. ovog člana obavezno će izvršiti redovan KD pregled.

O izvršenom vanrednom KD pregledu sačinjava se izveštaj uz koji se, ako je ima, prilaže prateća dokumentacija (skice, fotodokumentacija, prostorni i unutrašnji planovi objekta i slično).

Elaborat o uništavanju eksplozivnih sredstava ili naprava

Član 49

Pre vršenja vanrednog KD pregleda, na mestu uništavanja eksplozivnih sredstava ili naprava, sačinjava se elaborat o njihovom uništavanju.

Elaborat iz stava 1. ovog člana sastoji se od uvodnog dela (način saznanja, mesto, vreme i drugo), opisa eksplozivnog sredstva ili naprave, vremenski definisanog plana aktivnosti, izvršilaca aktivnosti, načina angažovanja učesnika unutar i van Ministarstva, obezbeđenja i korišćenja sredstava veze.

Ako na mestu uništavanja ne postoje uslovi za sačinjavanje elaborata, nakon uništavanja sačinjava se izveštaj.

Uništavanje zaostalih eksplozivnih sredstava ili naprava u posedu policije vrši se na osnovu sačinjenog elaborata na način iz stava 2. ovog člana, na bezbednom i obezbeđenom prostoru (poligonu), a po prethodno pribavljenoj saglasnosti nadležnog javnog tužioca ili drugog nadležnog organa i Direkcije policije.

Ako okolnosti to dozvoljavaju, uništavanje zaostalih eksplozivnih sredstava ili naprava u posedu policije izvršiće se nakon kriminalističko-forenzičke obrade i veštačenja, kada su bila određena.

Transport eksplozivnih sredstava ili naprava radi sprovođenja radnji iz st. 4. i 5. ovog člana, policijski službenici vrše u skladu sa zakonom koji reguliše transport opasne robe.

Preventivan kontradiverzioni pregled

Član 50

Preventivan KD pregled vrši se u skladu sa prethodno sačinjenim planom.

Preventivan KD pregled obuhvata pregled objekata od posebnog značaja za odbranu zemlje i objekata koji se obezbeđuju ili bezbedonosno štite.

Preventivni KD pregled vrši posebno obučeni policijski službenik sa završenim osnovnim kursom kriminalističke tehnike ili forenzike i kursom za KD zaštitu.

Po pravilu, osim ako bezbednosni razlozi ne zahtevaju drugačije, preventivni KD pregled iz stava 2. ovog člana, vrši se u prisustvu odgovornog ili lica zaduženog za poslove bezbednosti i zaštite na radu koje ima pristup svim prostorima i prostorijama (otključanim i zaključanim).

Prilikom vršenja preventivnog KD pregleda, posebno obučeni policijski službenik će:

- 1) izvršiti pregled i pribaviti dokumentaciju (skice objekta sa prilaznim, evakuacionim i protivpožarnim putevima i dr.);
- 2) odgovornom licu ili licu zaduženom za poslove bezbednosti i zaštite na radu ukazati na mere koje bi u okviru redovnog funkcionisanja trebalo preduzeti u cilju zaštite života ljudi i imovine, kao i prilikom postupanja u slučaju incidentne situacije i dojave o prisutnosti eksplozivne naprave;
- 3) predati opšte ili posebno pisano uputstvo o postupanju prilikom redovnog obavljanja posla i primljene dojave o postavljanju eksplozivne naprave.

Opšte i posebno uputstvo iz stava 5. tačka 3) ovog člana na predlog posebno obučenog policijskog službenika donosi rukovodilac organizacione jedinice uz prethodno pribavljeno odobrenje Direkcije policije.

O izvršenom preventivnom KD pregledu sačinjava se izveštaj uz koji se, ako je ima, prilaže prateća dokumentacija (skice, fotodokumentacija, prostorni i unutrašnji planovi objekta i slično).

Hemijski, biološki, radiološki i nuklearni kontradiverzioni pregled

Član 51

Hemijski, biološki, radiološki i nuklearni KD pregled vrši se prilikom obavljanja redovnih i vanrednih KD pregleda ili zasebno.

Hemijski, biološki, radiološki i nuklearni KD pregled obuhvata detekciju, pronalaženje, obezbeđenje, pakovanje i transport opasnih materija, kao i dekontaminaciju ljudi, prostora i sredstava.

Hemijski, biološki, radiološki i nuklearni KD pregled vrše posebno obučeni policijski službenici, uz pomoć stručnog znanja, tehničkih uređaja i opreme kojima raspolažu, samostalno ili uz pomoć drugih državnih organa ili pravnih lica.

O izvršenom hemijskom, biološkom, radiološkom i nuklearnom KD pregledu sačinjava se izveštaj uz koji se, ako je ima, prilaže prateća dokumentacija (skice, fotodokumentacija, prostorni i unutrašnji planovi objekta i slično).

Zaustavljanje i pregled lica, predmeta i saobraćajnih sredstava

Član 52

Zaustavljanje lica i saobraćajnih sredstava policijski službenik vrši na bezbednom mestu i blagovremenim davanjem propisanog znaka ili naredbe za zaustavljanje.

Znaci se daju rukama, odnosno položajem tela policijskog službenika, uređajima za davanje posebnih svetlosnih i zvučnih znakova, baterijskom lampom sa postojanim ili trepćućim crvenim svetlom ili stop tablicom, a naredbe usmeno ili uz pomoć tehničkih sredstava za pojačanje zvuka (megafon), odnosno pisano na odgovarajućem displeju, na jasan način, nedvosmisleno i uočljivo, odnosno čujno.

Znaci i naredbe mogu se davati i iz vozila.

Član 53

Zaustavljanje vozila u saobraćaju na putu, po pravilu, policijski službenik vrši tako da vozilo koje zaustavlja izdvoji van kolovoza.

Policijski službenik može, ako to zahtevaju razlozi bezbednosti, zaustaviti vozilo i na kolovozu, uz ivicu kolovoza, kao i na drugom pogodnom mestu, vodeći pri tome računa da ne ometa saobraćaj ili ugrožava sopstvenu bezbednost ili bezbednost drugih učesnika u saobraćaju.

Zaustavljanje iz st. 1. i 2. ovog člana može vršiti policijski službenik koji policijske poslove obavlja u građanskom odelu, kada na sebi nosi svetloodbojni reflektujuć prsluk sa vidnim oznakama policije i daje znake ili naredbe na način propisan u članu 52. stav 2. ovog pravilnika.

Ako se zaustavljanje vozila vrši na način iz stava 2. ovog člana, policijski službenik će obezbediti da na službenom vozilu bude uključen uređaj za davanje posebnih svetlosnih znakova (plavo rotaciono ili trepćuće svetlo), a vozilo se nalazi tako postavljeno da vozač koji se kreće saobraćajnom trakom u kojoj se vrši kontrola prvo nailazi na službeno vozilo.

Policijski službenik može zaustaviti vozilo i kad je službeno vozilo u pokretu, ako je službeno vozilo opremljeno uređajima za davanje posebnih svetlosnih i zvučnih znakova.

Zaustavljanje vozila na način iz stava 5. ovog člana vrši se davanjem posebnih svetlosnih i zvučnih znakova, a po potrebi i izdavanjem naredbi putem megafona ili na odgovarajućem displeju.

Član 54

Prilikom zaustavljanja vozila na putu policijski službenik stoji uz desnu ivicu kolovoza gledano u pravcu kretanja vozila koje zaustavlja, a na putu sa jednosmernim saobraćajem može stajati i uz levu ivicu kolovoza, ako je to s obzirom na uslove bezbednosti saobraćaja bezbednije.

Ako na autoputu, motoputu ili drugom putu postoje pogodna proširenja (parkirališta ili druge površine), policijski službenik na tim mestima može vršiti zaustavljanje vozila nakon što se saobraćajni tok prethodno preusmeri na proširenje.

Proširenja iz stava 2. ovog člana treba da budu takvih dimenzija i oblika da na njima postoji prostor za nesmetan i bezbedan protok preusmerenog saobraćajnog toka sve do njegovog ponovnog uključenja u saobraćaj i prostor za bezbedno zaustavljanje vozila.

Preusmeravanje saobraćaja na način iz stava 3. ovog člana policijski službenik vrši postavljanjem privremene saobraćajne signalizacije a po potrebi, neposrednim regulisanjem saobraćaja.

Privremena saobraćajna signalizacija iz stava 4. ovog člana mora biti postavljena tako da je vozači mogu blagovremeno uočiti i da omogućava postepeno i bezbedno usporavanje saobraćajnog toka, kao i bezbedno skretanje vozila na proširenje.

Član 55

Policijski službenik zaustavljenom vozilu prilazi na način koji je najbezbedniji po njega, vozača vozila i druge učesnike u saobraćaju, odnosno prilazi vozilu sa zadnje strane i staje neposredno iza vrata vozača, kako bi za vreme kontrole mogao da prati ponašanje vozača i putnika u vozilu i vodi računa da vozač naglim otvaranjem vrata ne bi mogao da ga napadne, odnosno povredi.

Ako kontrolu zaustavljenog vozila vrše dva policijska službenika, drugi policijski službenik zauzima položaj sa suprotne strane vozila od policijskog službenika koji prilazi vozaču na mestu sa kojeg može da prati ponašanje suvozača i putnika u vozilu.

Vozača zaustavljenog vozila i druga lica u vozilu policijski službenik pozdravlja pozdravom rukom i rečima, nakon čega saopštava licu razlog zaustavljanja i/ili predočava počinjeni prekršaj ili krivično delo, odnosno drugi bezbednosni razlog i upozorava lica koja se nalaze u vozilu da vozilo ne smeju napuštati, osim po njegovom pozivu ili odobrenju, kao i da se vozač može uključiti u saobraćaj tek kad mu policijski službenik to odobri.

Policijski službenik će od vozača zatraži da pokaže i preda na uvid ispravu o njegovom identitetu, isprave kojima dokazuje da ispunjava uslove za upravljanje vozilom i da vozilo kojim upravlja ispunjava uslove za učešće u saobraćaju, a od putnika u vozilu da pokažu i predaju na uvid isprave o njihovom identitetu.

Izuzetno, u slučajevima propisanim zakonom policijski službenik će vozaču ili putniku narediti da izađe iz vozila samo kad je to neophodno radi preduzimanja službenih radnji koje nije moguće izvršiti dok se lice nalazi u vozilu.

Član 56

Pregled se vrši vizuelno, dodirrom, uvidom u sadržaj, korišćenjem tehničkih sredstava (ogledala, detektora i dr.), odnosno upotrebom službenog psa.

Policijski službenik vrši pregled lica tako što rukama dodiruje površinu njegovog odeli i ostvaruje uvid u sadržaj u odeći i obući. Kad vrši pregled lica, policijski službenik vrši i pregled stvari i prevoznog sredstva koja su u neposrednoj blizini ili pod nadzorom lica koje se pregleda.

Policijski službenik će, po pravilu, lice nad kojim obavlja pregled izdvojiti od drugih lica i pre početka pregleda upoznati sa razlozima vršenja pregleda. Na ovaj način neće postupiti prilikom vršenja pregleda na javnim skupovima, odnosno ako bi time doveo u pitanje izvršenje pregleda ili izvršenje službenog zadatka.

Ako policijski službenik vršenjem pregleda nađe predmete koji mogu biti korisni za krivični ili prekršajni postupak, dalje postupanje nastavlja prema odredbama zakona kojima su uređeni ti postupci.

Član 57

Pre vršenja pregleda predmeta, odnosno saobraćajnog sredstva policijski službenik pozvaće lice da omogući uvid u sadržaj predmeta, odnosno saobraćajnog sredstva koje će pregledati. Ako lice odbije da omogući uvid, policijski službenik će u prisustvu lica sam proveriti sadržaj predmeta, odnosno saobraćajnog sredstva koje pregleda.

Policijski službenik će pri prinudnom otvaranju zatvorenog predmeta, odnosno saobraćajnog sredstva nastojati da prouzrokuje što manju štetu, a posle otvaranja, u slučaju nastanka štete, nastala oštećenja konstatovaće sačinjavanjem izveštaja o primenjenom ovlašćenju.

Provera zastave, gonjenje, zaustavljanje, zadržavanje i sprovođenje plovila

Član 57a

Kada policijski službenik uoči plovilo koje ne vije zastavu države pripadnosti, odnosno države upisa ili zastavu Republike Srbije ili primeti plovilo za koje se ne može utvrditi država pripadnosti ili sumnja u verodostojnost istaknute zastave na plovilu, pozvaće zapovednika plovila ili lice koje upravlja plovilom, najpogodnijim sredstvom komunikacije, da istakne zastavu, a po potrebi i da saopšti ime plovila, luku pripadnosti ili luku upisa, luku polaska i krajnje odredište.

Član 57b

Ako zapovednik ili upravljač plovila ne istakne zastavu ili ne saopšti policijskom službeniku tražene podatke ili postoje osnovi sumnje da je na plovilu ili pomoću njega izvršeno krivično delo ili prekršaj ili da je izvršena povreda propisa Republike Srbije ili opšte prihvaćenih pravila međunarodnog prava kojima se uređuje plovidba na unutrašnjim vodama ili je to neophodno radi provere ispunjenosti uslova za bezbednu plovidbu ili opravdanosti boravka posade ili putnika na plovilu, ili radi preduzimanja drugih policijskih ovlašćenja, mera i radnji, u skladu sa zakonom i drugim propisima, policijski službenik može zapovedniku ili upravljaču plovila uputiti poziv da plovilom uspori kretanje i/ili da ga zaustavi na prvom bezbednom mestu.

Poziv da plovilom uspori kretanje i/ili da ga zaustavi na prvom bezbednom mestu zapovedniku ili upravljaču plovila izdaje se sa službenog plovila, najpogodnijim sredstvom veze ili vidljivim svetlosnim ili zvučnim znakovima ili znakovima međunarodnog signalnog kodeksa i sa udaljenosti koja omogućava da se naređenje može primiti (videti, odnosno čuti).

Ako se posle upućenog poziva plovilo ne zaustavi, odnosno ne uspori kretanje, policijski službenik će započeti gonjenje plovila i zapovedniku ili upravljaču plovila će na pogodan način ili pogodnim sredstvom (megafon) dati verbalno upozorenje da zaustavi plovilo.

Ako se posle datog upozorenja ne zaustavi plovilo, policijski službenik će zapovedniku ili upravljaču plovila na pogodan način ili pogodnim sredstvom (megafon) izdati naređenje da zaustavi plovilo.

Ako se posle izdatog naređenja plovilo ne zaustavi, policijski službenik će pokušati da zaustavi plovilo manevrom plovila kojim upravlja ili upotrebom drugog pogodnog sredstva.

Gonjenje plovila vrši se do njegovog zaustavljanja na bezbednom mestu ili do napuštanja unutrašnjih teritorijalnih voda, na način kojim se ne ugrožava bezbednost plovidbe, bezbednost službenog plovila i posade.

O gonjenju plovila policijski službenik je dužan da odmah obavesti dežurnu službu organizacione jedinice kojoj pripada.

Nakon zaustavljanja, odnosno usporavanja kretanja plovila, policijski službenik će utvrditi poziciju plovila u odnosu na obalu i ukrcati se na plovilo radi preduzimanja drugih policijskih ovlašćenja, mera i radnji, u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Član 57v

Nakon ukrcavanja na plovilo, policijski službenik proverava identitet, svojstva i status posade i putnika na plovilu, da li su ukrcani u skladu sa propisima, psiho-fizičko stanje zapovednika i upravljača plovila i članova posade, isprave plovila (brodske isprave i knjige) i samo plovilo.

Provera isprava plovila (brodskih isprava i knjiga) i isprava članova posade ili putnika na plovilu vrši se na plovilu u plovidbi, zaustavljenom plovilu ili se može zapovedniku ili upravljaču plovila narediti da isprave, radi provere, donese na službeno plovilo.

Ako se provera isprava plovila i isprava posade ili putnika vrši na plovilu u plovidbi, plovilo se mora kretati takvom brzinom da se provera može izvršiti na bezbedan način i bez zaustavljanja, o čemu odluku donosi vođa patrole i/ili zapovednik službenog plovila, odnosno upravljač službenog plovila.

Član 57g

Pregled plovila vrši se na način i pod uslovima propisanim u članu 45. ovog pravilnika.

Ako službeno plovilo, usled nevremena, ne može da pristane uz usporeno ili zaustavljeno plovilo ili plovilo koje se zaustavlja ne može da stane na određenom mestu, policijski službenik će uspostaviti vezu sa zapovednikom ili upravljačem plovila i pozvaće ga da plovilom uplovi u najbližu luku, pristanište, sidrište, marinu ili drugo bezbedno mesto, gde će izvršiti pregled plovila, proveru isprava plovila i isprava posade i putnika na plovilu.

Ako zapovednik ili upravljač plovila na kome se vrši pregled ili lice koje ga zamenjuje odbije da policijskom službeniku omogući pregled plovila, otvaranje kabine, skladišta, prostorija i slično, plovilo će se zadržati u najbližoj luci, pristaništu, sidrištu, marini ili drugom bezbednom mestu, gde će se izvršiti pretresanje u skladu i na način propisan zakonom kojim se uređuje krivični postupak.

Ako se nakon preduzetih policijskih ovlašćenja, mera i radnji od strane policijskih službenika utvrdi da nema mesta daljem postupanju policije, a da je došlo do kršenja propisa iz nadležnosti drugog državnog organa, plovilo se može sprovesti tom državnom organu.

Obezbeđenje i pregled mesta događaja

Član 58

Kada sazna za izvršenje krivičnog dela, prekršaja ili drugog događaja povodom kojeg je potrebno neposrednim opažanjem utvrditi ili razjasniti činjenice, policijski službenik o tome bez odlaganja obaveštava policijske službenike dežurne službe.

Policijski službenik dežurne službe pri prijemu saznanja iz stava 1. ovog člana ili prijema takvog saznanja od strane građana ili drugih lica, proverava pouzdanost takvog saznanja i prikuplja o mestu događaja sve, u tom momentu raspoložive informacije, a naročito u pogledu mogućeg otpora, napada ili opasnosti, radi hitnog upućivanja na mesto događaja potrebnog broja policijskih službenika sa neophodnim naoružanjem, opremom i materijalno-tehničkim sredstvima.

Pod mestom događaja, u smislu ovog pravilnika, podrazumeva se mesto gde je izvršilac krivičnog dela, prekršaja ili drugog događaja preduzeo radnju ili je bio dužan da je preduzme, mesto gde je nastupila posledica, kao i svako drugo mesto gde se mogu pronaći tragovi i predmeti.

Ako pri prijemu saznanja na način propisan stavom 2. ovog člana nesumnjivo proizlaze osnovi sumnje da je izvršeno krivično delo, o tome se bez odlaganja obaveštava nadležni javni tužilac i policijski službenici dalje postupaju po njegovom nalogu.

Član 59

Policijski službenik koji se upućuje na vršenje obezbeđenja i pregleda mesta događaja upoznaće se sa saznanjima i informacijama iz člana 58. stav 2. ovog pravilnika, radi izbora odgovarajućeg načina prilaska mestu događaja, korišćenja zaštitne opreme ili drugih metoda i sredstava u skladu sa okolnostima događaja.

Pri dolasku na mesto događaja policijski službenik će pažnju usmeriti na lica i vozila koja se eventualno udaljavaju od navedenog mesta, na druge okolnosti ili pojave koje mogu biti od značaja za utvrđivanje ili razjašnjavanje činjenica i ličnu bezbednost.

Policijski službenik će po dolasku na mesto događaja i vršenja radnji iz st. 1. i 2. ovog člana, odmah odrediti mesto prolaza i mesto za informisanje, radi sprečavanja uništenja materijalnih tragova ili kontaminacije, a koja naknadno mogu biti pomerena ili drugačije određena.

Prilikom obezbeđenja mesta događaja i vršenja procesnih dokaznih radnji u postupku kao što su uviđaj ili rekonstrukcija događaja, iza obeležene linije ograničenja mogu se naći, pored predstavnika organa postupka koji neposredno vrše radnju u postupku, samo policijski službenici zaduženi za vršenje ovih radnji.

Neovlašćeni ulazak drugih policijskih službenika u obezbeđeni prostor, smatra se težom povredom službene dužnosti propisane Zakonom o policiji.

Član 60

Policijski službenik na mestu događaja do dolaska organa postupka nadležnog za vršenje uviđaja ili rekonstrukcije događaja preduzima mere i radnje u cilju:

- 1) pružanja pomoći oštećenom;
- 2) zaštite od uništenja tragova i predmeta koji mogu poslužiti kao dokaz;
- 3) pronalaženje i otkrivanja učinioca;
- 4) prikupljanja obaveštenja u vezi sa krivičnim delom, prekršajem ili događajem;
- 5) zadržavanja lica za koja proceni da mogu pružiti obaveštenja važna za razjašnjavanje događaja ili preduzimanje spasilačkih aktivnosti;
- 6) zabrane snimanja mesta događaja radi zaštite žrtve krivičnog dela, oštećenog zbog prekršaja ili drugog događaja i zaštite interesa postupka.

Mere i radnje iz stava 1. ovog člana policijski službenik preduzima neposredno, a po potrebi i primenom drugih policijskih ovlašćenja, vodeći računa da ne naruši izgled mesta događaja.

Pružanje pomoći oštećenom na mestu događaja policijski službenik vrši pružanjem prve pomoći u slučaju ugroženosti života, odnosno organizovanjem pružanja hitne medicinske pomoći ili transporta do najbliže zdravstvene ustanove, kao i otklanjanja opasnosti po život i zdravlje ljudi ili imovine.

Zaštitu predmeta koji mogu poslužiti kao dokaz od uništenja, kao i tragova na mestu događaja, policijski službenik vrši tako što sagleda mesto događaja na kome se mogu naći predmeti i tragovi, odredi granice takvog mesta i vidno ga obeleži pomoću trake sa natpisom "STOP POLICIJA" ili priručnim sredstvima, preduzme mere na očuvanju predmeta i tragova od uništenja ili kontaminacije i zabrani pristup nepozvanim licima, zaštiti predmete i tragove od eventualnih atmosferskih padavina, u skladu sa mogućnostima i da se bez naročite potrebe ne kreće po mestu događaja.

Policijski službenik preduzeće sve raspoložive mere i radnje u cilju pronalaska i otkrivanja učinioca krivičnog dela ili prekršaja, kao i predmeta krivičnog dela i prekršaja, predlažući korišćenje većeg broja policijskih službenika, tehničkih sredstava ili službenog psa. Učinioca krivičnog dela ili prekršaja zatečenog pri izvršenju policijski službenik zadržava na mestu događaja do dolaska organa postupka nadležnog za vršenje uviđaja ili rekonstrukcije događaja, osim ako službeno lice ne odredi drugačije ili se radi o teško povređenom licu koje je neophodno hitno medicinski zbrinuti.

Prikupljanje obaveštenja na mestu događaja policijski službenik vrši u cilju prikupljanja svih relevantnih činjenica, a naročito prikupljanja odgovora na pitanja: šta se desilo, gde se desilo, kada se dogodilo, kako se dogodilo, čime je (kojim sredstvom) izvršeno, ko je izvršio delo, ko je oštećeni ili žrtva i zašto je delo učinjeno.

Policijski službenik će u skladu sa zakonom i ovim pravilnikom izvršiti i proveru identiteta lica od koga prikuplja obaveštenja, a po potrebi izvršiti i njegov pregled, odnosno pregled stvari i saobraćajnog sredstva.

Zadržavanja na mestu događaja lica za koje proceni da može pružiti obaveštenja važna za razjašnjavanje događaja ili za preduzimanje spasilačkih aktivnosti policijski službenik vrši najduže šest časova, ako je verovatno da se obaveštenja ne bi mogla kasnije prikupiti ili se ne bi moglo obezbediti prisustvo lica koje može preduzeti spasilačke aktivnosti.

Zabranu snimanja mesta događaja policijski službenik vrši tako što će udaljiti lica koja vrše snimanje van vidno označenog mesta događaja i upozoriti prisutna lica na takve okolnosti.

Član 61

Policijski službenik će o svim pojavama i okolnostima uočenim prilikom dolaska na mesto događaja, zatečenom stanju, preduzetim merama i saznanjima prikupljenim na mestu događaja izvestiti neposredno nadređenog policijskog službenika, a po dolasku na mesto događaja o navedenom će upoznati i organ postupka nadležan za vršenje uviđaja ili rekonstrukciju događaja.

Po nalogu organa postupka nadležnog za vršenje uviđaja, a na zahtev forenzičara, policijski službenik je dužan da obezbediti mesto događaja do okončanja uviđaja, odnosno rekonstrukcije događaja.

Policijski službenik o izvršenom obezbeđenju i pregledu mesta događaja podnosi pisani izveštaj, koji se dostavlja organu postupka nadležnom za vršenje uviđaja ili rekonstrukcije događaja.

Uviđaj

Član 62

Uviđaj je, u smislu ovog pravilnika, procesna i kriminalističko-taktička i forenzička dokazna radnja kojom se na licu mesta neposrednim opažanjem utvrđuju ili razjašnjavaju činjenice važne za krivični, prekršajni ili drugi postupak, u cilju istraživanja, otkrivanja, prikupljanja, fiksiranja i ispitivanja:

- 1) dokaza o postojanju krivičnog dela, prekršaja ili drugog događaja;
- 2) okolnosti važnih za kvalifikaciju događaja, mesto, vreme, način i sredstvo izvršenja;
- 3) dokaza potrebnih za otkrivanje i pronalaženje izvršioca;
- 4) dokaza o identitetu oštećenog, odnosno žrtve;
- 5) podataka važnih za utvrđivanje postojanja i visine štete;

6) drugih pitanja od značaja za vođenje postupka.

Radi utvrđivanja i razjašnjavanja činjenica iz stava 1. ovog člana, u toku uviđaja i u fazama njegovog sprovođenja, vrši se i misaona rekonstrukcija događaja.

Uviđaj se kao procesna radnja vrši u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje krivični, prekršajni ili drugi postupak, prema pravilima kriminalističke taktike i forenzike, uz primenu nacionalnih i međunarodnih standarda u toj oblasti.

Uviđaj se po pravilu, vrši danju, osim ako posebne okolnosti ukazuju na opasnost od uništenja predmeta i tragova, kada se može vršiti i noću ili u drugim uslovima smanjene vidljivosti.

O vršenju uviđaja sastavlja se zapisnik.

U zapisnik o uviđaju se unose podaci u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje krivični, prekršajni ili drugi postupak, a uz isti se prilaže izveštaj o forenzičkoj obradi lica mesta, izveštaj o obezbeđenju i pregledu mesta događaja kao i sačinjena fotodokumentacija, skice i crteži, audio i video zapisi i druga pismena koja su od značaja za dokazivanje.

Član 63

Kada policijski službenik sazna za izvršenje krivičnog dela, bez odlaganja obaveštava nadležnog javnog tužioca i postupa po njegovom nalogu u cilju preduzimanja dokaznih radnji, obezbeđenja dokaza i vršenja uviđaja.

U slučaju iz stava 1. ovog člana vršenjem uviđaja rukovodi nadležni javni tužilac, a u njegovom vršenju učestvuju policijski službenici i stručna lica koja raspolažu posebnim stručnim znanjima forenzike.

Ako javni tužilac nije u mogućnosti da odmah izađe na mesto događaja, uviđajem kao procesnom radnjom rukovodi policijski službenik, uz učešće stručnog lica forenzičke struke.

Na predlog stručnog lica forenzičke struke policijski službenik koji rukovodi vršenjem uviđaja može angažovati i druge zaposlene u Ministarstvu sa specijalizovanim znanjima, veštinama ili tehničkim sredstvima neophodnim za sveobuhvatnu i sistematsku forenzičku obradu mesta događaja.

Policijski službenik koji učestvuje u vršenju uviđaja ili rukovodi njegovim vršenjem, stručno lice forenzičke struke i drugi zaposleni u Ministarstvu koji se angažuju radi vršenja uviđaja dužni su da postupaju u skladu sa zakonom i članom 62. ovog pravilnika.

Vrste uviđaja

Uviđaj mesta događaja

Član 64

Prilikom vršenja uviđaja mesta događaja primenjuju se opšta kriminalističko-taktička pravila vršenja uviđaja, sa sledećim fazama:

- 1) **informativna faza** - podrazumeva misaonu rekonstrukciju događaja, radi pravilne obrade mesta događaja;
- 2) **faza preliminarnog pregleda** - podrazumeva upotrebu posebnih forenzičkih uređaja radi otkrivanja nevidljivih tragova, ukoliko je to potrebno i ukoliko za to ima potrebnih uslova;
- 3) **statička faza** - podrazumeva brojčano ili slovno ili kombinovano obeležavanje tragova, sredstava i predmeta, bez njihovog pomeranja imajući u vidu odgovarajući redosled pregleda i kretanje, koji će činiti jednu logičnu celinu i redosled u skladu sa pravilima forenzičke struke;
- 4) **dinamička faza** - podrazumeva određena pomeranja (kretanja) na mestu događaja radi otkrivanja drugih tragova ili predmeta;
- 5) **dodatna faza** - vrši se samo ukoliko je to potrebno i podrazumeva razjašnjenje posebnih materijalnih dokaza ili njihovog odnosa i zahteva detaljniji pregled mesta događaja (tzv. dopuna uviđaja). Nakon ove faze vrši se čišćenje mesta događaja (prostora) od forenzičkih materijala i opreme;
- 6) **faza rada u laboratoriji** - podrazumeva složeniju forenzičku obradu kompleksnih tragova sa mesta događaja, njihovu selekciju i opisivanje.

Uviđaj stvari (predmeta)

Član 65

Uviđaj stvari se vrši se na način propisan u čl. 62-64. ovog pravilnika.

Uviđaj lica

Član 66

Uviđaj lica se vrši uz primenu odredbi zakona kojima se reguliše krivični postupak i odredbama ovog pravilnika koji reguliše vršenje uviđaja mesta događaja.

Zbog specifičnosti uzimanja uzoraka prilikom vršenja uviđaja lica, koja se po zakonu preduzimaju i izuzimaju, od strane stručnih lica forenzičke struke ili lica zdravstvene struke, Ministarstvo zaključuje sporazume o saradnji sa ministarstvom nadležnim za zdravlje, u cilju jednobraznog postupanja na terenu, održanja principa lanca praćenja dokaza u postupku i olakšanja skladištenja uzoraka na jednom mestu, a posebno kod krivičnih dela u oblasti seksualnih i krvnih delikata, rodno zasnovanom nasilju, nasilju nad decom i nasilju u porodici.

Član 67

Uviđaj mesta događaja požara, eksplozije i havarije, kao i železničke, avionske nesreće, nesreće na plovilima, masovnog ugrožavanja života i zdravlja ljudi usled dejstva hemijskih, bioloških, radioloških i nuklearnih pretnji ili ugrožavanja od terorizma, kao i ilegalnih laboratorija za proizvodnju sintetičkih i polusintetičkih psihoaktivnih supstanci i prekursora, vrši se nakon što se otkloni opasnost po život i zdravlje ljudi.

Vršenje uviđaja iz stava 1. ovog člana podrazumeva prethodno sačinjavanje plana vršenja uviđaja, kao i usklađenu koordiniranu aktivnost organa nadležnih za otklanjanje opasnosti po život i zdravlje ljudi, odnosno posledica ugrožavanja, angažovanjem stručnih službi u okviru i van Ministarstva i službe hitne medicinske pomoći.

Vršenje uviđaja iz stava 1. ovog člana vrši se primenom međunarodnih i nacionalnih priznatih i usvojenih standarda u postupanju.

Član 68

Izveštaj o forenzičkoj obradi mesta događaja, lica ili predmeta, fotodokumentacija i skica mesta događaja, čine sastavni deo zapisnika o uviđaju.

Ceo tok vršenja forenzičke obrade lica mesta mora biti temeljno dokumentovan. Dokumentacija može da sadrži i ručno pisane beleške, beleške snimljene na diktafonu, digitalne informacije direktno prenete na kompjuter, skice, fotografije, video zapise i drugo.

Svrha izveštaja i drugih pismena je da pruži relevantne informacije o licu mesta i tragovima, na jasan, koncizan i nedvosmislen način.

Minimum informacija koje treba da budu naznačene u izveštaju i drugim dokumentima su: jedinstvene identifikacione oznake predmeta - slučaja, naziv organizacione jedinice, datum formiranja dokumenata, vrsta krivičnog dela/događaja, mesto, adresa i datum vršenja obrade lica mesta, učesnici krivičnog dela/događaja, relevantne informacije o svim pronađenim tragovima i izuzetim uzorcima - numeričke oznake i detaljan opis tragova, mesto pronalaska, zatečeno stanje, način i metode obrade i fiksiranja, dodatne napomene od značaja za naknadna ispitivanja i analize, eventualne dodatne napomene o delovima lica mesta ili tragovima koji nisu obrađeni i razlozi takvog postupanja, naznake o detaljima za tragove koji su prosleđeni u dalju nadležnost - primena lanca praćenja dokaza, ime i potpis forenzičara ili policijskog službenika koji su vršili obradu lica mesta.

Rekonstrukcija događaja

Član 69

Rekonstrukcija događaja, u smislu ovog pravilnika, podrazumeva ponavljanje radnje ili situacije u istim uslovima pod kojima se prema izvedenim dokazima neki događaj odigrao.

Organ postupka koji je, na osnovu zakona, odredio rekonstrukciju događaja, može pozvati stručna lica i veštake određene struke iz Ministarstva i druge policijske službenike, da učestvuju u vršenju ove radnje.

Policijski službenici i druga lica iz Ministarstva iz stava 2. ovog člana, koji su pozvani da učestvuju u rekonstrukciji događaja i pojedinačno određeni aktom organa postupka ili naredbom rukovodioca nadležne organizacione jedinice Ministarstva, dužni su da u ovoj radnji dokazivanja učestvuju i pruže svu neophodnu stručnu i drugu pomoć organu postupka, po njegovom opštem i pojedinačnim zahtevima na samom mestu događaja i odmah ili naknadno, u zavisnosti od složenosti samog zahteva, sačine traženu dokumentaciju i predaju organu postupka.

Upotreba tuđeg saobraćajnog sredstva i sredstva veze

Član 70

Pre upotrebe tuđeg saobraćajnog sredstva ili sredstva veze, policijski službenik će se predstaviti pokazivanjem službene značke i službene legitimacije, a zatim će lice upoznati sa razlozima upotrebe njegovog saobraćajnog sredstva ili sredstva veze.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, policijski službenik neće upotrebiti tuđe saobraćajno sredstvo ili sredstvo veze službe hitne pomoći ili druge službe ako su na intervenciji.

Prilikom upotrebe tuđeg saobraćajnog sredstva ili sredstva veze, policijski službenik će postupati sa dužnom pažnjom dobrog domaćina.

O upotrebi tuđeg saobraćajnog sredstva ili sredstva veze, na zahtev vlasnika ovog sredstva, policijski službenik izdaće potvrdu u kojoj će naznačiti identifikacione podatke o upotrebljenom sredstvu, mestu i vremenu upotrebe, pređen broj kilometara, vreme korišćenja sredstva i eventualno nastala oštećenja sredstva u toku upotrebe.

Utvrđivanje prisustva alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci

Član 71

Policijski službenik utvrđivanje prisustva alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci kod lica vrši prema tehničkim pravilima sredstava koja se za ovu svrhu koriste.

Policijski službenik će lice upoznati sa razlozima primene policijskog ovlašćenja iz stava 1. ovog člana.

Ukoliko lice iz stava 1. ovog člana osporava dobijene rezultate, ili utvrđivanje prisustva alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci nije moguće izvršiti na takav način, analizu krvi, urina i/ili drugih telesnih materija u cilju utvrđivanja sadržaja alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci u organizmu izvršiće referentna zdravstvena ustanova ili, nakon uzetih uzoraka od strane radnika medicinske struke, nadležna laboratorija forenzičke službe Direkcije policije.

O utvrđivanju prisustva alkohola ili psihoaktivnih supstanci sačinjava se zapisnik.

Vršenje bezbednosnih provera

Član 72

Policijski službenik vrši bezbednosnu proveru nakon što rukovodilac organizacione jedinice utvrdi da:

- 1) postoji zakonski osnov za vršenje bezbednosne provere;
- 2) je zahtev potpun i jasan;
- 3) je podnosilac zahteva za vršenje bezbednosne provere zakonom ovlašćen da obrađuje vrstu podataka koju traži;
- 4) je plaćena taksa u slučajevima propisanim zakonom.

Ako podnosilac zahteva nije priložio upitnik ili saglasnost lica, pre početka vršenja bezbednosne provere, policijski službenik će tražiti od lica da popuni upitnik i da saglasnost.

Rukovodilac organizacione jedinice, obavestiće podnosioca zahteva da se bezbednosna provera neće vršiti ako lice odbije da popuni upitnik ili da saglasnost ili ako nisu ispunjeni uslovi iz stava 1. ovog člana.

Član 73

Bezbednosna provera se vrši na način uređen zakonom.

Bezbednosna provera po mestu prebivališta, boravišta, zaposlenja, školovanja i drugim mestima na kojima se lice koje se proverava kreće, neće se vršiti za lice za koje se proverom kroz službene evidencije nadležnih organa utvrdi postojanje bezbednosne smetnje.

Član 74

O izvršenoj bezbednosnoj proveru policijski službenik sačinjava izveštaj u kome navodi prikupljena saznanja iz evidencija i prikupljenih obaveštenja, uz koji prilaže dokaze i druge spise nastale u toku vršenja bezbednosne provere.

Izveštaj o izvršenoj bezbednosnoj proveru i sačinjeni spisi predmeta u vezi bezbednosne provere arhiviraju se i čuvaju u organizacionoj jedinici koja je vršila bezbednosne provere.

Podnosiocu zahteva za vršenje bezbednosne provere dostavlja se ocena bez izveštaja o izvršenoj bezbednosnoj proveru i spisa predmeta, koja sadrži obrazloženje u slučaju da je utvrđeno postojanje bezbednosnih smetnji.

Prijem nađениh stvari

Član 75

Pre prijema nađene stvari policijski službenik proverava identitet lica koji je stvar našao i predao.

O prijemu nađene stvari, policijski službenik sačinjava zapisnik, a nalazaču uručuje primerak zapisnika kao potvrdu o prijemu nađene stvari.

Zapisnik i stava 2. ovog člana sadrži: podatke o nazivu organa; mesto, dan i čas prijema nađene stvari; podatke o nađenoj stvari; podatke o okolnostima pronalaska stvari; ime i prezime policijskog službenika koji vrši prijem nađene stvari; ime, prezime i jedinstveni matični broj nalazača nađene stvari.

Nakon sačinjavanja zapisnika iz stava 2. ovog člana, policijski službenik će pozvati nalazača da potpiše zapisnik, a zatim će zapisnik potpisati policijski službenik. Ako nalazač odbije da potpiše zapisnik, policijski službenik će o tome sačiniti belešku na zapisniku.

Radi pronalaženja lica koje je stvar izgubilo (vlasnika), policija će objaviti oglas na tabli jedinice lokalne samouprave na čijem području je stvar pronađena ili predata, a ako se radi o stvarima veće vrednosti i u sredstvima javnog informisanja, u kome će opisati stvar i pozvati lice koje je stvar izgubilo (vlasnika) da se javi u roku od jedne godine od dana objavljivanja oglasa, uz upozorenje da će u protivnom stvar biti predata.

Ako se u roku od jedne godine niko ne javi za stvari ili za novac dobijen od prodaje stvari, policija će doneti rešenje da stvar postaje državna svojina, odnosno da se novac prenese na račun budžeta Republike Srbije.

Na pitanja čuvanja, prodaje ili uništenja nađenih stvari shodno se primenjuju odredbe čl. 42-44. ovog pravilnika.

Određivanje boravka u Prihvatištu za strance

Član 76

Policijski službenik određuje strancu boravak u Prihvatištu za strance na način propisan posebnim zakonom, kojim se uređuju uslovi za ulazak, kretanje, boravak i vraćanje stranaca.

III UPOTREBA SREDSTAVA PRINUDE

Fizička snaga

Član 77

Upotrebom fizičke snage, u smislu ovog pravilnika, smatra se upotreba različitih zahvata, bacanja, udaraca ili drugih tehnika borilačkih veština ili njima sličnih postupaka na telu drugog lica kojima se to lice primorava na poslušnost.

Pod upotrebom fizičke snage se ne smatraju postupci na telu drugog lica koji omalovažavaju lice ili vređaju ljudsko dostojanstvo i lični integritet lica.

Raspršivač sa nadražujućim sredstvom

Član 78

Raspršivači sa nadražujućim sredstvom u vidu sprej boca sadrže hemijska sredstva koja nadražuju disajni sistem, kožu preko pora, oči i usta, koji su posebno dizajnirani tako da nemaju mogućnost da se pri nošenju aktiviraju sami.

Sadržaj sprej boce u zavisnosti od korišćene mlaznice, može se izbaciti u mlazu u tečnom stanju ili u vidu magle u gasovitom stanju. Sadržaj sprej boce u vidu magle se izbacuje kada je potrebno savladati više napadača ili prilikom kontrole više lica, vodeći računa da ovaj način korišćenja može imati povratno dejstvo oblaka magle na policijskog službenika u zavisnosti od kretanja vetra. Sadržaj sprej boce u vidu mlaza se izbacuje po pravilu u zatvorenim prostorijama, jer bi se u suprotnom upotrebom magle u gasovitom stanju moglo naškoditi drugim prisutnim licima.

Raspršivači sa nadražujućim sredstvom moraju se koristiti na način propisan od strane proizvođača.

Pre upotrebe raspršivača, odnosno spreja sa nadražujućim dejstvom, policijski službenik upozoriće lice izdavanjem naređenja "Stoj, policija, upotrebiću sprej!".

Član 79

Nakon upotrebe raspršivača, policijski službenik će licu pruži potrebnu pomoć što pre, i to:

1) u skladu sa mogućnostima lice odvesti u nekontaminirano područje i okrenuti ga licem prema vetru, ventilatoru ili drugom priručnom sredstvu;

2) licu reći da bude mirno, da pokuša normalno da diše, da lice i oči ispere tekućom hladnom vodom i da ne trlja oči.

Nakon ukazane potrebne pomoći policijski službenik će upozoriti lice da:

1) ne koristi kreme, losione ili druge kozmetičke preparate koji mogu aktivne komponente spreja duže zadržati u dodiru sa kožom;

2) za uklanjanje aktivne komponente može koristiti sapun koji ne sadrži ulje, da lice briše peškirom tapkanjem, bez trljanja;

3) radi sprečavanja oticanja, kontaminirana područja tela može hladiti vodom, mokrim oblogama ili ledom;

4) mora temeljno oprati sočiva.

Ako lice ima bolove u grudima, hladan znoj ili izrazito plitko disanje mora mu se odmah pružiti stručna medicinska pomoć.

Elektromagnetna sredstva

Član 80

Elektromagnetna sredstva su generatori visokonaponskog električnog impulsa struje slabije jačine koja na telu blokira mišićnu aktivnost, izazivajući kod lica nesposobnost upravljanja pokretima, odnosno trenutnu onesposobljenost.

Elektromagnetna sredstva su elektrošoker i električna palica.

Član 81

Pre upotrebe elektromagnetnih sredstava, policijski službenik upozoriće lice izdavanjem naređenja "Stoj, policija, upotrebiću elektro palicu (elektro šoker)!".

Ako i nakon upozorenja upotrebom laserskog nišana ili električnog luka, lice ne postupi po naređenju policijskog službenika, elektrošoker se upotrebljava direktnim kontaktom ili ispaljivanjem projektila na daljinu, dok se elektro palicom dodiruje telo drugog lica.

Član 82

Kada nije moguće upotrebiti druga sredstva prinude, elektromagnetna sredstva će se prema licima koja su ranjena, obilno krvare, trudnicama, mentalno obolelim osobama i srčanim bolesnicima, upotrebiti izuzetno, sa naročitom pažnjom i za najkraće moguće vreme.

Upotreba elektromagnetnih sredstava nije dozvoljena prema licima koja obavljaju radnju čijim bi naglim prekidanjem bila izazvana opasnost po život i telo tog ili drugog lica (na primer: vozač vozila, bicikla, motocikla i sl.).

Član 83

Prilikom upotrebe elektromagnetnih sredstava, policijski službenik preduzima sledeće mere bezbednosti:

1) u slučaju upozorenja laserom, glava ne sme da bude ciljana da bi se izbegla mogućnost upotrebe laserskih zraka u visini očiju;

2) u slučaju upotrebe sredstva na daljinu, nišanje nekih delova tela treba izbeći, pogotovo glave ili vrata zbog prisustva grlenih arterija, kako bi se onemogućile povrede ili mučnine osobe koja treba biti privremeno onesposobljena;

3) ova sredstva se ne upotrebljavaju ako je odeća lica nakvašena zapaljivim supstancama (alkohol, benzin i sl.).

U slučaju da, i pored preduzetih mera bezbednosti, lice ipak bude pogođeno u predelu grlenih arterija, isto mora odmah biti odvedeno u medicinsku ustanovu radi pružanja adekvatne medicinske pomoći.

Nakon upotrebe elektromagnetnih sredstava, policijski službenik će pratiti stanje i ponašanje lica prema kome je sredstvo upotrebljeno, i odmah će omogućiti pružanje stručne medicinske pomoći ako lice ostane u stanju stresa, šoka ili ako je lice pod uticajem alkohola ili drugih psihoaktivnih supstanci ili ima druge zdravstvene probleme ili traži medicinsku pomoć.

Službena palica

Član 84

Udarac službenom palicom se zadaje u predelu mišićnog tkiva tela tako da se ne prouzrokuju ili prouzrokuju što je moguće blaže telesne povrede, ako ih nije moguće izbeći.

Pored ograničenja predviđenih zakonom, policijski službenik, po pravilu, službenu palicu neće upotrebiti prema licu koje pruža pasivni otpor, izuzev ako se takav otpor ne može savladati na drugi način.

Službena palica se može koristiti kao sredstvo u primeni zahvata borilačkih veština sa ili bez udaraca.

Sredstva za vezivanje

Član 85

Sredstva za vezivanje se koriste na takav način da se onemogući oslobađanje lica, ali bez nanošenja nepotrebnog bola prekomernim stezanjem rotirajućih delova službenih lisica, plastičnih zatega ili drugih za to namenjenih ili pogodnih sredstava (prsluk za vezivanje, sredstva za trenutno vezivanje i sl.).

Specijalna vozila

Član 86

Specijalna vozila kao sredstva prinude upotrebljavaju se pod uslovima i na način propisan zakonom.

Ako okolnosti konkretnog slučaja to omogućavaju, policijski službenik će pre upotrebe upozoriti lica da će prema njima upotrebiti specijalno vozilo kao sredstvo prinude, ako ne postupe po izdatom naređenju.

Posade i specijalna vozila prilikom upotrebe, štiti potreban broj policijskih službenika.

Službeni pas

Član 87

Službeni pas je posebno dresirani pas koji se uz vođenje i kontrolu policijskog službenika može upotrebiti kao sredstvo prinude.

Kao sredstvo prinude službeni pas može se upotrebiti samo pod nadzorom stručno osposobljenog policijskog službenika (vodiča službenog pasa), na način kojim se neće izazvati uznemirenje građana.

Ako okolnosti konkretnog slučaja to omogućavaju, policijski službenik će pre upotrebe upozoriti lice da će prema njemu upotrebiti službenog psa kao sredstvo prinude.

Službeni pas se pušta prema licu sa povocem, sa ili bez zaštitne korpe, ili bez povoca, sa ili bez zaštitne korpe.

Za zaprečavanje prolaska lica službeni pas se upotrebljava na povocu sa ili bez zaštitne korpe.

Način upotrebe službenog psa iz st. 4. i 5. ovog pravilnika u konkretnom slučaju određuje vodič službenog psa u skladu sa procenom.

Pri upotrebi službenog psa policijski službenik pazi da pas ne nanese nepotrebne telesne povrede licu prema kome se upotrebljava.

Ako u obavljanju policijskog posla službeni pas ostane bez vodiča, drugi policijski službenik će preduzeti potrebne mere radi prestanka upotrebe službenog psa kao sredstva prinude.

Službeni konj

Član 88

Službeni konj je posebno dresirani konj koji se pod nadzorom stručno osposobljenog policijskog službenika (konjanika) može upotrebiti kao sredstvo prinude.

Ako okolnosti konkretnog slučaja to omogućavaju, policijski službenik će pre upotrebe upozoriti lice da će prema njemu upotrebiti službenog konja kao sredstvo prinude.

Upotrebom se smatra kretanje službenim konjem ili konjima prema licu ili licima radi njihovog razdvajanja, potiskivanja ili zaprečavanja prolaska lica.

Upotreba službenih konja kao sredstva prinude u kome učestvuju pet ili više konjanika smatra se upotrebom konjice.

Ako u obavljanju policijskog posla službeni konj ostane bez konjanika, drugi policijski službenik će preduzeti potrebne mere radi prestanka upotrebe službenog konja kao sredstva prinude.

Sredstvo za prinudno zaustavljanje vozila

Član 89

Sredstva za prinudno zaustavljanje vozila postavljaju se uz preduzimanje mera upozorenja.

Ispred postavljenih sredstava za prinudno zaustavljanje vozila na odgovarajućoj udaljenosti u skladu sa propisima o bezbednosti saobraćaja na putevima, postavlja se propisana saobraćajna signalizacija, ako je to u datoj situaciji moguće.

Saobraćajna signalizacija na putu se izvodi na način da se prvo postavlja saobraćajni znak "ograničenje brzine" u zavisnosti od dužine, preglednosti i vidljivosti zone upozorenja. Postavljanje saobraćajne signalizacije se vrši u smeru kretanja vozila.

Rastojanje od mesta postavljanja prvog znaka do zone aktivnosti iznosi:

- 1) 1.200 metara na autoputu sa najvećom dozvoljenom brzinom vozila od 130 km/h sa ponavljanjem znaka sa nižim ograničenjem brzine na 800 metara i 400 metara,
- 2) 400 metara na ostalim javnim putevima sa najvećom dozvoljenom brzinom vozila od 80 km/h (po potrebi ponoviti znak sa nižim ograničenjem brzine),
- 3) najmanje 50 metara za saobraćajnice u naselju.

U zoni aktivnosti postavlja se saobraćajni znak "zabrana prolaza bez zaustavljanja" (POLICIJA-POLICE) uz korišćenje odgovarajuće opreme (saobraćajni čunji i dr.), a na odgovarajućoj udaljenosti postavljaju se sredstva za prinudno zaustavljanje vozila.

Saobraćajna signalizacija se uklanja sa puta po prestanku potrebe za prinudno zaustavljanje vozila i uspostavlja se prvobitni režim saobraćaja.

Ako u datoj situaciji nije moguće postaviti saobraćajnu signalizaciju iz stava 2. ovog člana, upozorenje i naređenje da se vozilo zaustavi daće policijski službenik na način propisan zakonom.

Sredstvo za zaprečavanje prolaska lica

Član 90

Sredstva za zaprečavanje prolaska lica su ograde za prinudno zaustavljanje ili usmeravanje lica i specijalna vozila policije opremljena ogradama za prinudno zaustavljanje ili usmeravanje lica, kada se koriste kao sredstvo prinude.

Kao sredstva za zaprečavanje prolaska lica mogu se koristiti službena vozila, službeni psi, službeni konji, razne vrste pokretnih ili priručnih ograda i druga za to pogodna sredstva.

Upotrebom sredstava za zaprečavanje prolaska lica u smislu ovog pravilnika smatra se postavljanje ograda za prinudno zaustavljanje ili usmeravanje lica, specijalnih vozila policije opremljenih ogradama za prinudno zaustavljanje ili usmeravanje lica, službenih vozila, službenih pasa, službenih konja, raznih vrsta pokretnih ili priručnih ograda i drugih za to pogodnih sredstava na mestima na kojima se sprečava ili usmerava prolazak lica.

Sredstva za zaprečavanje prolaska lica štite se sa dovoljnim brojem policijskih službenika.

U smislu ovog pravilnika, sredstva za zaprečavanje prolaska lica iz st. 1. i 2. ovog člana, kao i slična sredstva organizatora javnog okupljanja, kada se koriste za uređenje prostora održavanja javnog skupa, kao i sredstva koja se koriste u skladu sa zakonom kojim se uređuje kontrola državne granice radi onemogućavanja nezakonitog prelaska državne granice van mesta graničnog prelaza, ne smatraju se sredstvima prinude.

Uređaji za izbacivanje mlazeva vode

Član 91

Uređaji za izbacivanje mlazeva vode sastoje od rezervoara za vodu, pumpe za vodu, bacača tečnosti - topa i bočnih mlaznica u nadgradnji na službenom vozilu, kao i ručni uređaji namenjeni za izbacivanje i raspršivanje vode.

Upotrebom uređaja za izbacivanje mlazeva vode smatra se upotreba usmerenog ili raspršenog mlaza vode prema grupi lica kada su za to ispunjeni uslovi propisani zakonom.

Usmereni mlaz vode se usmerava ispred grupe u predelu nogu lica, a kada je to potrebno radi izvršenja zadatka, mlaz vode se može usmeriti u visini tela lica uz smanjenu jačinu usmerenog mlaza.

Raspršeni mlaz vode upotrebljava se kada je potrebno raspršiti dozvoljene koncentracije neškodljivih hemijskih sredstava ili rastvora boje prema grupi lica.

Ako okolnosti konkretnog slučaja to omogućavaju, policijski službenik će pre upotrebe upozoriti grupu lica da će prema njima upotrebiti uređaje za izbacivanje mlazeva vode.

Prilikom upotrebe, uređaji za izbacivanje mlazeva vode, u skladu sa procenom, štite se sa dovoljnim brojem policijskih službenika.

Hemijska sredstva

Član 92

Hemijska sredstva su suzavci za kratkotrajnu upotrebu i hemijske materije blažeg dejstva od suzavca koji po prestanku dejstva ne ostavljaju bilo kakve posledice za psihofizičko i opšte zdravstveno stanje.

Hemijska sredstva se upotrebljavaju u dozama punjenim suzavcem u obliku tableta, ampula, takozvanih hemijskih bombi i drugih naprava namenjenih za upotrebu suzavca ili hemijske materije blažeg dejstva od suzavca - kao posebno pripremljene materije sa nepodnošljivim mirisom, penom ili bojom za privremeno obeležavanje lica na određenom prostoru.

Ako okolnosti konkretnog slučaja to omogućavaju, policijski službenik će pre upotrebe upozoriti grupu lica da će prema njima upotrebiti hemijska sredstva, ako ne postupi po izdatom naređenju.

Pri upotrebi hemijskih sredstava policijski službenik vodi računa o atmosferskim prilikama (pravac vetra, padavine) i hemijska sredstva upotrebljava na način da njihovom dejstvu, po pravilu, budu obuhvaćena samo lica prema kojima se ova sredstva upotrebljavaju.

Posebne vrste oružja i sredstava

Član 93

Posebne vrste oružja i eksplozivnih sredstava su oružja i sredstva koja spadaju u naoružanje specijalne, posebnih, interventnih i drugih organizacionih jedinica policije.

Posebne vrste oružja i eksplozivnih sredstava upotrebljavaju se prema uputstvu proizvođača.

Ako okolnosti konkretnog slučaja to omogućavaju, policijski službenik će pre upotrebe posebnih vrsta oružja i sredstava upozoriti lica da će takva sredstva upotrebiti.

Vatreno oružje

Član 94

Pod upotrebom vatrenog oružja u smislu ovog pravilnika smatra se pucanje iz vatrenog (službenog) oružja prema licu.

Potezanje vatrenog oružja, stavljanje vatrenog oružja u položaj za upotrebu i pucanje u vazduh radi upozorenja, u smislu ovog pravilnika se ne smatra upotrebom vatrenog oružja. O vršenju radnji iz ovog stava policijski službenik sačinjava službenu belešku u kojoj obrazlaže razloge njihovog vršenja.

Kad okolnosti ukazuju na postojanje uslova za upotrebu vatrenog oružja, policijski službenik vatreno oružje priprema za upotrebu stavljanjem metka u cev pre nego što izda upozorenje na način propisan zakonom.

Pre upotrebe vatrenog oružja, policijski službenik se postavlja u položaj koji mu je u datim okolnostima najbezbedniji i omogućava sigurnu upotrebu vatrenog oružja i usmerava oružje prema licu prema kome namerava da ga upotrebi.

Za vreme dok je vatreno oružje spremno za upotrebu policijski službenik ne sme da ga usmerava prema drugim licima, a po prestanku uslova za upotrebu, ukočiće i odložiće vatreno oružje.

Pre upotrebe vatrenog oružja, policijski službenik će licu prema kome će upotrebiti vatreno oružje izdati naređenje "Stoj, pucaću!".

Ako lice ne postupi po izdatom naređenju, policijski službenik će, ako se time ne ugrožava bezbednost ljudi, lice upozoriti pucnjem u vazduh.

Policijski službenik će upotrebiti vatreno oružje bez izdavanja naređenja i upozoravajućeg pucnja, ako bi to dovelo u pitanje odbranu od napada ili otklanjanje opasnosti kojom se ugrožava njegov život ili život drugih lica.

Član 95

Kad policija obavljajući policijske poslove utvrđene zakonom dođe do saznanja koja ukazuju na to da će lice prema kome treba primeniti policijska ovlašćenja ugroziti život policijskog službenika ili drugog lica, pre primene policijskih ovlašćenja sačinice plan postupanja.

Planom se određuje rukovodilac plana, potreban broj policijskih službenika, njihovo naoružanje, zaštitna oprema, zadaci, taktika postupanja, mere bezbednosti za upotrebu vatrenog oružja i, zavisno od procene, drugi elementi.

Policijski službenik koji učestvuje u sprovođenju plana iz stava 2. ovog člana mora biti upoznat sa procenom očekivanog oružanog otpora, situacionim planom, rasporedom i zadacima drugih policijskih službenika, kao i sa sopstvenim zadatkom.

Policijski službenik iz stava 3. ovog člana vatreno oružje može da upotrebi samo po naređenju rukovodioca plana, izuzev ako je upotreba vatrenog oružja apsolutno nužna za odbijanje istovremenog protivpravnog napada, kada oružje može da upotrebi i pre izdatog naređenja.

Član 96

Prilikom obavljanja policijskih poslova, kada u određeno vreme ili na određenom prostoru postoji povećan rizik za bezbednost policijskih službenika i ljudi, policijski službenik može nositi vatreno oružje spremno za upotrebu (metak u cevi, zakočeno) i pre nastanka uslova za upotrebu vatrenog oružja.

Prilikom nošenja vatrenog oružja u slučajevima iz stava 1. ovog člana, policijski službenik je u obavezi da postupa sa dužnom pažnjom i pridržava se mera bezbednosti rukovanja vatrenim oružjem.

Član 97

Kad su ispunjeni uslovi za upotrebu vatrenog oružja prema licu koje beži prema grupi ljudi, ali upotrebom oružja može biti doveden u opasnost život nekog iz grupe, policijski službenik neće upotrebiti vatreno oružje, osim ako je upotreba vatrenog oružja jedino sredstvo za odbijanje napada kojim se ugrožava život.

Kad lice prema kome se može upotrebiti vatreno oružje beži prema državnoj granici, policijski službenik može da upotrebi vatreno oružje vodeći računa da se ne naruši nepovredivost državne granice, osim ako je upotreba vatrenog oružja jedino sredstvo za odbijanje napada kojim se ugrožava život.

Upotreba vatrenog oružja prema vozilu u pokretu

Član 98

Upotrebom vatrenog oružja prema vozilu u pokretu u smislu ovog pravilnika smatra se svako pucanje iz vatrenog oružja u pravcu vozila koje se kreće ako se vozilo koristi sa ciljem ugrožavanja života ili bezbednosti policijskog službenika ili drugog lica ili ako se iz tog vozila upotrebljava vatreno oružje sa ciljem ugrožavanja života ili bezbednosti policijskog službenika ili drugog lica.

Vatreno oružje prema vozilu u pokretu se upotrebljava na način kojim se neće ugroziti život ili bezbednost policijskog službenika ili drugog lica.

Upotreba vatrenog oružja u gonjenju plovila

Član 99

Ako se ni posle postupka iz člana 57b stav 5. plovilo ne zaustavi, policijski službenik će pokušati da zaustavi plovilo pucnjima upozorenja pod uslovom da ne predstavljaju opasnost za druga lica i vodeći računa da se time ne naruši nepovredivost

državne granice, ako se gonjene plovila preduzima neposredno na/uz državnu granicu. Pucnjima upozorenja u smislu ovog pravilnika smatra se pucanje u vazduh iz vatrenog oružja radi upozorenja.

Ako se ni posle pucanja u vazduh radi upozorenja plovilo ne zaustavi, policijski službenik može prema tom plovilu radi njegovog zaustavljanja i sprečavanja bekstva lica koje treba sprovesti nadležnom organu upotrebiti vatreno oružje ako je neophodno da se sačuva ili zaštiti nečiji život i ako se time ne ugrožava život drugih.

Upotreba vatrenog oružja prema životinjama

Član 100

Pod upotrebom vatrenog oružja prema životinjama u smislu ovog pravilnika smatra se pucanje prema životinjama kada od njih preći neposredna opasnost od napada na život i telo lica ili opasnost od ugrožavanja života ili zdravlja ljudi.

Prema bolesnoj ili teško povređenoj životinji koja može ugroziti život ili zdravlje ljudi, vatreno oružje može da se upotrebi samo na zahtev stručnog lica (veterinara) kada stručno lice ne može preduzeti odgovarajuću meru.

Izveštavanje i ocena opravdanosti i pravilnosti upotrebe sredstava prinude

Član 101

Informisanje i izveštavanje o upotrebi i postupku ocene opravdanosti i pravilnosti upotrebe sredstava prinude i preduzetim merama nakon sprovedenog postupka, obezbeđuje se putem hitnog informisanja, dnevnog izveštavanja i periodičnog informisanja na način propisan ovim pravilnikom i Uputstvom o informisanju i izveštavanju.

Član 102

O svakoj upotrebi sredstava prinude policijski službenik odmah usmeno izveštava dežurnu službu ili neposrednog starešinu, a najkasnije 24 sata od upotrebe sredstva prinude podnosi pisani izveštaj o upotrebi sredstava prinude ili izveštaj o upotrebi sredstava za vezivanje.

Kada se sredstva prinude upotrebe po naređenju, svaki policijski službenik koji je upotrebio sredstva prinude podnosi izveštaj iz stava 1. ovog člana, a policijski službenik koji je tu upotrebu naredio, sačinjava o tome službenu belešku.

Izveštaj o upotrebi sredstva prinude sadrži: podatke o vremenu, mestu upotrebe, vrsti sredstva prinude, zakonski osnov za upotrebu, podatke o licu ili licima prema kojima je upotrebljeno sredstvo prinude, opis događaja, posledice upotrebe, podatke o svedocima događaja, podatke o izveštavanju o upotrebi, čin/zvanje, ime i prezime, JMBG i potpis policijskog službenika podnosioca izveštaja.

Izveštaj o upotrebi sredstva za vezivanje, podnosi se samo kada policijski službenik prema licu ili licima upotrebi sredstvo za vezivanje, bez istovremene upotrebe drugih sredstava prinude, pri čemu nisu nastupile telesne povrede po lice ili druge posledice i sadrži: podatke o vremenu, mestu upotrebe sredstva za vezivanje, zakonski osnov za upotrebu, podatke o licu ili licima prema kojima je upotrebljeno sredstvo, posledice upotrebe, čin/zvanje, ime i prezime, JMBG i potpis policijskog službenika podnosioca izveštaja.

U opisu događaja policijski službenik izveštava o vrsti policijskog posla i delatnosti koju je obavljao; načinu primene policijskih ovlašćenja; načinu, radnjama i korišćenim sredstvima od strane lica prilikom pružanja otpora, pokušaja ili izvršenja napada ili bekstva; načinu upozorenja lica da će biti upotrebljena sredstva prinude ili razlozima ako lice nije upozoreno; radnjama lica nakon upozorenja; kada je započeta upotreba sredstava prinude, koje je radnje preduzeo policijski službenik i na koji način; radnje lica u toku upotrebe sredstava prinude; kada se prestalo sa upotrebom sredstava prinude i na koji način je ostvarena dalja kontrola nad licem i o drugim okolnostima i činjenicama od značaja za ocenu opravdanosti i pravilnosti upotrebe sredstava prinude.

Kada policijski službenik nije u mogućnosti da podnese izveštaj o upotrebi sredstava prinude o okolnostima upotrebe, službenu belešku sa raspoloživim podacima sačinjava policijski službenik koji je bio prisutan na mestu upotrebe ili neposredni starešina policijskog službenika koji je upotrebio sredstva prinude.

Član 103

Po prijemu obaveštenja da je policijski službenik upotrebio sredstva prinude, rukovodilac smene dežurne službe organizuje preduzimanje potrebnih mera i radnji (pružanje medicinske i druge pomoći, obezbeđenje mesta događaja, obaveštavanje nadležnog tužioca, vršenje uviđaja, obaveštavanje bližnjeg i dr.) i o okolnostima upotrebe i preduzetim merama odmah obaveštava neposrednog starešinu.

Neposredni starešina, po prijemu obaveštenja da je upotrebljeno sredstvo prinude, odmah organizuje vršenje hitnih mera i radnji koje nisu preduzete, a čije bi odlaganje otežalo sprovođenje postupka ocene opravdanosti i pravilnosti upotrebe sredstava prinude i druge potrebne mere i radnje (prikupljanje obaveštenja od očevidaca i drugih lica, pribavljanje mišljenja ili nalaza lekara za povređena lica i dr.)

Član 104

U postupku ocene opravdanosti i pravilnosti upotrebe sredstava prinude, neposredni starešina preduzima sledeće:

1) razmatra podneti izveštaj;

2) organizuje ili neposredno vrši prikupljanje obaveštenja od očevidaca o okolnostima upotrebe sredstava prinude, od lica prema kome su upotrebljena sredstva prinude, od policijskog službenika koji je upotrebio sredstva prinude, ako je potrebno razjasniti pojedine navode iz izveštaja, kao i od drugih policijskih službenika koji imaju neposredna saznanja o okolnostima upotrebe sredstava prinude o čemu se sačinjavaju službene beleške, službene beleške o obaveštenju primljenom od građana i izjave policijskih službenika;

3) pribavlja mišljenje - nalaz lekara o vrsti i stepenu povrede, konstatuje nastalu materijalnu štetu i druge posledice koje su nastupile upotrebom sredstava prinude;

4) preduzima i druge mere i radnje u cilju potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja o uslovima i načinu upotrebe sredstava prinude.

Neposredni starešina aktivnosti iz stava 1. ovog člana sprovodi u roku od 8 dana od dana podnošenja izveštaja od strane policijskog službenika.

Aktivnosti iz stava 1. ovog člana neposredni starešina ne mora sprovoditi ako upotrebom sredstava za vezivanje kod lica nisu nastupile posledice.

Izveštaj policijskog službenika o upotrebljenom sredstvu prinude i sačinjene spise predmeta neposredni starešina na dalje postupanje dostavlja ovlašćenom policijskom službeniku ili komisiji za ocenu opravdanosti i pravilnosti upotrebe sredstava prinude.

Ovlašćeni policijski službenik i komisija za ocenu opravdanosti i pravilnosti upotrebe sredstava prinude

Član 105

Rukovodilac organizacione jedinice u sedištu Ministarstva i načelnik policijske uprave u organizacionim jedinicama kojima rukovode, rešenjem ovlašćuju jednog ili više policijskih službenika za ocenu opravdanosti i pravilnosti upotrebe sredstava prinude.

Ovlašćeni policijski službenik iz stava 1. ovog člana mora da ima visoko obrazovanje i najmanje pet godina efektivnog radnog staža na poslovima policijskog službenika.

Ovlašćeni policijski službenik ocenjuje opravdanost i pravilnost upotrebe sredstava prinude od strane policijskih službenika u svojoj organizacionoj jedinici, izuzev kada je za ocenu upotrebe sredstva prinude nadležna komisija.

Postupak ocene opravdanosti i pravilnosti upotrebe sredstava prinude ovlašćeni policijski službenik sprovodi u roku od 15 dana od dana prijema predmeta upotrebe sredstava prinude.

Član 106

Opravdanost i pravilnost upotrebe vatrenog oružja, upotrebe drugog sredstva prinude koje je za posledicu imalo teške telesne povrede ili smrt lica ili upotrebe sredstva prinude prema tri ili više lica ili prema grupi lica ocenjuje komisija.

Komisiju iz stava 1. ovog člana, jednu ili više njih, rešenjem obrazuje rukovodilac organizacione jedinice u sedištu Ministarstva, odnosno načelnik policijske uprave.

U sastav komisije iz stava 1. ovog člana imenuju se policijski službenici koji su ovlašćeni za ocenu upotrebe sredstava prinude.

Postupak ocene opravdanosti i pravilnosti upotrebe sredstava prinude Komisija sprovodi u roku od 30 dana od dana prijema predmeta upotrebe sredstava prinude.

Član 107

Ocena neposrednog rukovodioca o opravdanosti i pravilnosti upotrebe sredstava za vezivanje, kod kojih po lice nisu nastupile telesne povrede, sadrži belešku na izveštaju da li je ili nije ovo sredstvo opravdano ili pravilno upotrebjeno.

Ocena opravdanosti i pravilnosti upotrebe sredstva prinude, ovlašćenog policijskog službenika i Komisije, sadrži: podatke o vremenu i mestu upotrebe, vrsti sredstva prinude, zakonski osnov za upotrebu, podatke o licu ili licima prema kojima je upotrebjeno sredstvo prinude, ocenu opravdanosti i pravilnosti upotrebe sredstava prinude, obrazloženje i potpis ovlašćenog policijskog službenika, odnosno predsednika i članova komisije.

U obrazloženju ocene iz stava 2. ovog člana, posebno se obrazlažu okolnosti, da li je:

- 1) službeni zadatak mogao biti izvršen bez upotrebe sredstava prinude;
- 2) upotrebjeno sredstvo prinude primenjeno suzdržano i srazmerno opasnosti koja pretilo zakonom zaštićenom dobru i vrednosti, odnosno težini dela koje se sprečava ili suzbija;
- 3) upotrebjeno najblaže sredstvo prinude koje jamči uspeh, srazmerno razlogu upotrebe i na način kojim se službeni zadatak izvršava bez nepotrebnih štetnih posledica;
- 4) lice upozoreno da će biti upotrebjeno sredstvo prinude;
- 5) upotrebom sredstava prinude prouzrokovana što manja povreda ili materijalna šteta;

6) osigurano pružanje pomoći povređenom ili ugroženom licu i druge činjenice i okolnosti od značaja za ocenu.

Nakon okončanja postupka ocene opravdanosti i pravilnosti upotrebe sredstava prinude, spisi predmeta sa ocenom dostavljaju se neposrednom rukovodiocu policijskog službenika koji je upotrebio sredstva prinude, radi čuvanja i evidentiranja.

Kontrola upotrebe sredstava prinude

Član 108

Radi stručne i zakonite upotrebe sredstava prinude i, s tim u vezi, sprečavanja i suzbijanja prekoračenja, zloupotrebe ili druge primene sredstava prinude u svrhe za koje nisu namenjena, rukovodioci organizacionih jedinica Ministarstva organizuju i sprovode kontrolu opravdanosti i pravilnosti upotrebe sredstava prinude.

Druga ovlašćenja predviđena zakonom

Član 109

Policijski službenik primenjuje druga ovlašćenja pod uslovima i na način propisanim drugim zakonima.

IV IZVEŠTAJI I DRUGA PISMENA O PRIMENI POLICIJSKIH OVLAŠĆENJA

Izveštaj o primenjenom policijskom ovlašćenju

Član 110

Izveštaj o primenjenom policijskom ovlašćenju sadrži:

- 1) naziv i zakonski osnov primenjenog ovlašćenja;
- 2) podatke da li je policijsko ovlašćenje policijski službenik primenio samoinicijativno ili po nalogu neposrednog starešine ili drugog organa;
- 3) vreme kada je započeta i završena primena policijskog ovlašćenja (datum, čas i minut);
- 4) mesto primene policijskog ovlašćenja (mesto, ulica, broj, bliža oznaka mesta);
- 5) podatke o licu prema kome je ovlašćenje primenjeno (ime, prezime, adresa prebivališta ili boravišta i jedinstveni matični broj građana);
- 6) podatke o policijskom službeniku koji je ovlašćenje primenio (ime i prezime, jedinstveni matični broj građana i broj službene legitimacije);
- 7) napomena ili beleška policijskog službenika u vezi primene policijskog ovlašćenja;
- 8) ocenu neposrednog rukovodioca o opravdanosti i pravilnosti primene policijskog ovlašćenja.

Službene beleške, potvrde, zapisnici i druga pismena koja se sačinjavaju u vezi primene policijskog ovlašćenja, kada se po odredbama ovog pravilnika ne podnosi izveštaj o primenjenom policijskom ovlašćenju, sadrže podatke iz stava 1. ovog člana.

Zapisnik o zadržavanju lica

Član 111

Zapisnik o zadržavanju lica sadrži:

- 1) lične podatke zadržanog lica (ime, prezime, adresu, jedinstveni matični broj građana);
- 2) vreme početka zadržavanja;
- 3) pravni osnov za zadržavanje;
- 4) podatke o načinu upoznavanja lica za razlozima zadržavanja i njegovim pravima;
- 5) podatke o ostvarenim pravima zadržanog lica;
- 6) podatke o obaveštavanju članova porodice, drugih lica i nadležnih organa o zadržavanju lica;
- 7) podatke o dovođenju zadržanog lica nadležnom organu;
- 8) podatke o vidljivim telesnim povredama, drugim saznanjima o zdravstvenom stanju i pruženoj medicinskoj pomoći zadržanom licu;
- 9) podatke o privremeno oduzetim predmetima pogodnim za napad, povređivanje ili samopovređivanje;
- 10) podatke o vremenu i razlozima napuštanja i povratka lica u prostorije za zadržavanje;

11) vreme prestanka zadržavanja:

12) potpis zadržanog lica i policijskog službenika koji sprovodi zadržavanje.

Član 112

Izveštaji, zapisnici, službene beleške i druga pismena propisana ovim pravilnikom mogu se sačinjavati u obliku obrasca.

Pregled primenjenih ovlašćenja, upisnici i drugi pregledi propisani ovim pravilnikom mogu se voditi u elektronskom obliku na jedinstvenom informacionom sistemu Ministarstva.

V PRELAZNE I ZAVRŠNA ODREDBA

Član 113

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaju da važe:

1) Pravilnik o policijskim ovlašćenjima ("Službeni glasnik RS", broj 54/06) izuzev člana 12. stav 2. i člana 25, koji se primenjuju do donošenja posebnog propisa kojim se propisuje način i uslovi primene policijskih ovlašćenja prema maloletnim licima;

2) Pravilnik o tehničkim obeležjima i načinu upotrebe sredstava prinude ("Službeni glasnik RS", br. 19/07, 112/08 i 115/14).

Član 114

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni član Pravilnika o izmenama i dopunama Pravilnika o policijskim ovlašćenjima

("Sl. glasnik RS", br. 93/2022)

Član 5

Ovaj pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".